

Tutkimus maahanmuuttajien osallistumisesta liikuntaseurojen toimintaan Helsingissä

Maria Nyström

Opinnäytetyö
Liikunnan ja terveyden edistäminen

2013

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Liikunnan ja terveyden edistäminen
Tunnistenumero:	4401
Tekijä:	Maria Nyström
Työn nimi	Tutkimus maahanmuuttajien osallistumisesta liikuntaseurojen toimintaan Helsingissä
Työn ohjaaja:	Topi Taskinen
Toimeksiantaja:	Helsingin kaupungin liikuntavirasto
<p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten aktiivisesti maahanmuuttajat osallistuvat helsinkiläiseen liikuntaseuratoimintaan. Tavoitteena oli selvittää liikuntaseurojen näkökulmasta haasteita, joita liikuntaseurat ovat kohdanneet maahanmuuttajien osallistumisessa toimintaan. Lisäksi tarkoituksena oli selvittää mitä tukea liikuntaseurat toivovat liikuntavirastolta maahanmuuttajien saamiseksi mukaan liikuntaseurojen toimintaan sekä seurojen esittämät kehittämissuhteet. Liikunta-alan järjestöille tehdyissä haastatteluissa etsittiin syvällisempää tietoa ja selvitettiin tukevatko järjestöjen vastaukset liikuntaseurojen vastauksia.</p> <p>Kyselylomake lähetettiin Digium Enterprice –ohjelmalla 197:lle liikuntaseuralle. Tutkimukseen vastasi 72 liikuntaseuraa. Lisäksi haastateltiin neljää liikunta-alan järjestöä.</p> <p>Arvion mukaan maahanmuuttajia liikkui liikuntaseuroissa noin 12 -13 % liikuntaseurojen jäsenmäärästä. Pojat osallistuivat liikuntaseurojen toimintaan aktiivisemmin kuin tytöt. Liikuntaseurat kokivat haasteita maahanmuuttajien kielitaidottomuudessa, taloudellisessa tilanteessa ja liikuntaseuratoiminnasta Suomessa maahanmuuttajilla ei ollut riittävästi tietoa.</p> <p>Liikuntavirastolta toivottiin taloudellista tukea, koulutusta, yhteistyötä tiedottamisessa ja liikuntaryhmien järjestämistä yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa.</p>	
Avainsanat:	Maahanmuuttajat, kotouttaminen, liikuntaseurat, osallistuminen
Sivumäärä:	37+20
Kieli:	Suomi
Hyväksymispäivämäärä:	

EXAMENARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Idrott och hälsopromotion
Identifikationsnummer:	4401
Författare:	Maria Nyström
Arbetets namn:	Invandrarnas deltagandet i idrottsföreningarnas verksamhet i Helsingfors
Handledare:	Topi Taskinen
Uppdragsgivare:	Helsingfors stads idrottsverk
<p>Syftet med detta forskningsarbetet var att kartlägga hur aktivt invandrare deltar i idrottsföreningarnas verksamhet i Helsingfors. Målsättningen var att ur idrottsföreningarnas synvinkel kartlägga de utmaningar som föreningarna har mött med invandrarna. Dessutom var målsättningen att ta reda på vilken slag av stöd idrottsföreningarna önskar sig av idrottsverket och utvecklingsförslag. I intervjun med idrottsorganisationerna sökte jag djupare kunskap samt uppgifter om huruvida organisationernas svar stöder det som idrottsföreningarna har svarat.</p> <p>Frågeformulären skickades med Digium Enterprise –program till 197 idrottsföreningar. Sammanlagt 72 idrottsföreningar svarade på frågorna. Dessutom gjordes intervju med fyra idrottsorganisationer.</p> <p>Invandrarna deltog i idrottsföreningarnas verksamhet enligt uppskattning motsvarade ca 12 – 13.% av föreningarnas medlemsantal. Pojkarna deltog aktivare i idrottsföreningarnas verksamhet än flickorna. Utmaningar som idrottsföreningar bemötte var invandrarnas bristfälliga språkkunskaper, deras ekonomiska situation och att invandrarna inte känner till den finska idrottsföreningskulturen.</p> <p>Idrottsföreningarna önskade av idrottsverket ekonomisk stöd, utbildning, samarbete med att dela ut information om idrottsverksamheten och samarbete med idrottsidrottsföreningarna vid ordnandet av idrottsverksamhet.</p>	
Nyckelord:	Invandrare, intergration, idrottsföreningarna, deltagandet
Sidantal:	37+20
Språk:	Finska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme: Sports and Health Promotion	
Identification number: 4401	
Author: Maria Nyström	
Title: The immigrants participation in the sports clubs activities in Helsinki	
Supervisor (Arcada): Topi Taskinen	
Commissioned by: Helsinki City Sports Department	
<p>The purpose of this degree thesis was to identify immigrants participation in the sports clubs activities in Helsinki. The goal was to identify the challenges sports clubs have faced with the participation of the immigrants. In addition the goal was to find out what kind of support the clubs wish to have from the Sports Department in Helsinki. The research was done by interviewing the sports organizations. The goal was to obtain a deeper understanding and to find out if the information responses of the organizations and the sports clubs are common.</p> <p>The questionnaires were sent with Digium Enterprice – programs to 197 sports clubs. A total of 72 sports clubs responded to the questions. In addition four sports organizations were interviewed.</p> <p>Immigrants participated in the sports clubs about 12-13% of the sports clubs membership. The girls participate less in the sports clubs activities than boys. Challenges that the sports clubs responded were the immigrants lack of language skills, financial situation and that immigrants are not familiar with the Finnish sports culture.</p> <p>Sports clubs wanted the Sports Department financial assistance, training, collaboration with handling out information of sports activities and cooperation with organizing the sports activities.</p>	
Keywords:	Immigrations, intergration, sports organizations, participation.
Number of pages:	37+20
Language:	Finnish
Date of acceptance:	

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	7
2	TUTKIMUKSEN TAUSTAA.....	9
3	MAAHANMUUTTAJAT HELSINGISSÄ.....	11
3.1	Käsitteitä.....	11
4	MAAHANMUUTTAJIEN MÄÄRÄ HELSINGISSÄ.....	12
4.2	Maahanmuuttajien ikärakenne	13
4.3	Vieraskielisten määrä alueellisesti Helsingissä	13
5	MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMINEN.....	14
5.1	Maahanmuuttajien kotouttaminen Helsingissä.....	14
5.2	Helsingin kaupungin strategiaohjelma vuosille 2009-2012.....	15
5.3	Maahanmuuttajien kotouttaminen liikunnan avulla	15
6	MAAHANMUUTTAJIEN VAPAA-AJAN HARRASTUKSET.....	17
7	OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT.....	19
7.1	Tutkimuksen tavoite.....	19
7.2	Tutkimuskysymykset	19
7.3	Tutkimusmenetelmä.....	20
7.4	Tutkimuksen toteutus.....	21
7.5	Aineiston analysointi	22
7.6	Tutkimuksen luotettavuus	23
7.7	Tutkimuksen eettisyys.....	24
8	TUTKIMUSTULOKSET.....	24

8.1 Tutkimuskysymys 1: Kuinka moni maahanmuuttaja osallistui liikuntaseurojen toimintaan Helsingissä	24
8.2 Tutkimuskysymys 2: Mitkä ovat liikuntaseurojen, liittojen ja järjestöjen näkökulmasta suurimmat haasteet maahanmuuttajien osallistumisessa liikuntatoimintaan	25
8.2.1 Valmentajien haasteet.....	27
8.3 Tutkimuskysymys 3: Mitkä ovat liikuntaseurojen, liittojen ja järjestöjen toivoma tuki liikuntavirastolta koskien maahanmuuttajien integroitumista	27
8.4 Tutkimuskysymys 4: Mitkä ovat liikuntaseurojen , liittojen ja järjestöjen kehittämissuhteet.....	28
9 POHDINTA	29
9.1 Tulospohdinta.....	30
9.2 Metodipohdinta.....	33
10 TOIMENPITEET.....	35
LÄHTEET.....	38
LIITTEET	
Liite 1. Saatekirje.....	43
Liite 2. Kyselylomake.....	44
Liite 3. Kyselyyn vastanneet liikuntaseurat.....	49
Liite 5. Valmentajien/ohjaajien kokemia haasteita.....	51
Liite 6. Liikuntaseurojen esittämät kehittämissuhteet.....	52
KAAVIOT	
Kaavio 1. Liikuntaseurojen näkökulmasta suurimmat haasteet maahanmuuttajien integroitumisessa liikuntaseurojen toimintaan.....	26
Kaavio 2. Liikuntaseurojen toivoma tuki liikuntavirastolta.....	28

1 JOHDANTO

Maahanmuuttajien määrä on kasvanut Suomessa merkittävästi. Suomessa asuu noin 225 000 maahanmuuttajaa, jotka puhuvat äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea, ruotsia tai saamea (Maahanmuuttovirasto 2012). Helsingissä vastaava määrä on 63 475 (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/41, s 4).

Syitä maahanmuuttoon on monia. Suomeen muuttaa ulkomaalaisia työn opiskelun ja parisuhteen solmimisen vuoksi. Tähän tullaan myös pakoon sotia ja vainoa. Osa maahanmuuttajista on paluumuuttajia. Monet tulevat paremman elämän toivossa. Kuljemme kohti kulttuurien, arvojen ja etnisten ryhmien kirjavuutta. Näin ollen on tärkeää miettiä, miten maahanmuuttajat sopeutuvat uuteen kotimaahansa ja vastaavasti, miten uusi kotimaa uuteen väestönosaansa. Maahanmuuttajat haastavat muun muassa kouluja, työpaikkoja sekä vapaa-aikaa uusiin toimintamalleihin (Sinisalo 2009).

Kansallisen liikuntatutkimuksen 2009 - 2010 mukaan kaikista 3-18-vuotiaista lapsista reilu kolmannes 43 % harrastaa liikuntaa urheiluseurassa. Aikuisista taas miehet liikkuvat aktiivisemmin urheiluseurassa kuin naiset. Miehistä noin 16 % liikkuu seurassa ja naisista noin 12 %. Helsinki liikkuu 2009 - 2010 -tutkimuksessa noin 34 % 3-18-vuotiaista lapsista harrasti liikuntaa urheiluseurassa. Aikuisista noin 24 % harrasti liikuntaa yhdessä urheiluseurassa.

Suomessa ei ole tehty tutkimuksia siitä, kuinka paljon maahanmuuttajataustaisia osallistuu liikuntaseurojen toimintaan. Vuonna 2010 ilmestyneen raportin (Riksidrottsförbundet 2010) mukaan Ruotsissa 41 % maahanmuuttajataustaisista 13 -20 -vuotiaista nuorista osallistuu urheiluseurojen toimintaan ja Norjassa 13 – 19 -vuotiaista maahanmuuttajataustaisista nuorista 24 % osallistui urheiluseuratoimintaan vuonna 2002. Kuitenkin selvitysten mukaan Ruotsissa ja Norjassa maahanmuuttajataustaisten nuorten osallistuminen urheiluseuratoimintaan on vähäisempää kuin kantaväestön nuorten. Erityisesti Norjassa urheiluseuratoiminta näyttäytyy kantaväestön harrastuksena. Maahanmuuttajataustaisten tyttöjen mukaan saaminen urheiluseuratoimintaan on ollut haastavaa (Fagerlund, Maijala, 2011 s.18, 19). Sisäasiainministeriön (2009) teettämässä maahanmuuttajabarometritutkimuksessa 71:stä vastanneista, 18 ilmoitti kuuluvansa urheiluseuraan.

Helsingin kaupungin liikuntaviraston toiminta-ajatuksena on helsinkiläisten elämisen laadun parantaminen liikunnan keinoin. Helsingin kaupungin liikuntapoliittisen ohjelman (2001- 2010) mukaan liikunta on laaja-alainen kunnan peruspalvelu. Säännöllisen liikunnan harrastaminen on kansanterveydellisesti merkittävää, joka parantaa toimintakykyä, työkykyä ja työssä jaksamista. Liikuntapalveluiden saavutettavuus vaikuttaa olennaisesti asuinalueiden viihtyvyyteen. Liikuntatoimen peruspalveluja ovat liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden tarjoaminen, liikuntapalveluista tiedottaminen ja liikunnan markkinointi, liikunnan kansalaistoiminnan tukeminen sekä erityisryhmien ohjattu liikunta.

Tämän opinnäytetyön teen työnantajalleni Helsingin kaupungin liikuntavirastolle. Opinnäytetyö tehtiin kyselynä, joka lähetettiin helsinkiläisille liikuntaseuroille. Lisäksi tehtiin haastattelu neljälle liikuntajärjestölle, joilla oli vankkaa kokemusta maahanmuuttajien liikuntatoiminnasta.

Helsingin kaupungin liikuntavirastolla on runsaasti kokemusta liikuntatoiminnan järjestämisestä maahanmuuttajille. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten aktiivisesti maahanmuuttajat osallistuvat helsinkiläiseen liikuntaseuratoimintaan. Tavoitteena oli selvittää liikuntaseurojen näkökulmasta haasteita, joita liikuntaseurat ovat kohdanneet maahanmuuttajien osallistumisessa toimintaan. Lisäksi tarkoituksena oli selvittää mitä tukea liikuntaseurat toivovat liikuntavirastolta maahanmuuttajien saamiseksi mukaan liikuntaseurojen toimintaan sekä liikuntaseurojen esittämät kehittämisehdotukset. Haastatteluiden tavoitteena oli etsiä syvällisempää tietoa ja selvittää tukevatko järjestöjen vastaukset liikuntaseurojen vastuksia.

2 TUTKIMUKSEN TAUSTAA

Helsingin kaupungin liikuntavirasto on järjestänyt maahanmuuttajille liikuntatoimintaa vuodesta 1997 asti. Liikuntatoimintaa on järjestetty pääosin Myllypuron, Kontulan, Pihlajamäen, Vuosaaren Maunulan ja Haagan alueilla. Toimintaa on rahoitettu myös Helsingin kaupungin lähiöprojektin tuella (Liikuntavirasto 2012).

Helsingin kaupungin lähiöprojekti on aloittanut toimintansa vuonna 1996. Lähiöprojektin tavoitteena on saada lähiöiden arvostus nousemaan, lähiöiden asuntokannan ja ympäristön perusparantaminen, työllisyyden parantaminen sekä sosiaalisten ongelmien vähentäminen. Lähiöliikunnan tavoitteena on matalan kynnyksen liikuntatoiminnan järjestäminen. Liikuntalajien tulee olla helppoja ja kiinnostavia. Toimintaan ei tarvitse ilmoittautua, vaan mukaan voi tulla oman aikataulun mukaisesti (Haverinen 2002 s 14).

Syksyllä 2002 palkattiin liikuntavirastoon työllistymisrahoilla marokkolaissyntyinen liikunnanopettaja järjestämään maahanmuuttajille liikuntatoimintaa. Työllistämiskaksota jatkettiin ja vuonna 2003 saatiin maahanmuuttajaliikuntaan rahoitusta Kunnossa Kaiken Ikää -hankkeesta. Hankkeen tavoitteena oli liikuntatoiminnan järjestäminen yli 40-vuotiaille maahanmuuttajille. Maahanmuuttajille järjestettiin muun muassa jumppaa, kuntosalitoimintaa ja vesijumppaa. Lisäksi osallistuttiin erilaisiin tapahtumiin (Helsingin kaupungin liikuntalautakunta, esityslista 27.1.2009).

Vuosina 2004 - 2006 liikuntavirasto sai rahoitusta maahanmuuttajaliikuntaan Eu-Urban projektista. Eu-Urbanilta saatu rahoitus koski liikuntatoimintaa, jota järjestettiin Myllypuron, Kontulan ja Vesalan lähiöissä. Projektin tavoitteena oli aktivoida maahanmuuttajia liikunnan pariin ja liikunnan keinoin parantaa heidän elämänlaatuaan sekä helpottaa kotouttamista suomalaiseen elämänmuotoon ja liikuntakulttuuriin. Lisäksi tavoitteena oli opettaa liikuntataitoja, nostaa maahanmuuttajien fyysistä kuntoa ja terveyttä, auttaa löytämään sosiaalisia verkostoja ja tuottaa mielihyvää liikunnan avulla sekä integroida maahanmuuttajat liikuntaviraston ja liikuntaseurojen järjestämään liikuntatoimintaan. Yhtenä keskeisenä keinona oli kouluttaa maahanmuuttajista vertaisohjaajia. Vertaisohjaajakoulutukset ja uimaopettajakurssit eivät saavuttaneet toivottuja tavoitteita vähäisen osallistumisaktiivisuuden vuoksi (Helsingin kaupungin liikuntalautakunta, esityslista 27.1.2009).

Eu-urban projektin avulla pyrittiin tavoittamaan heikommassa asemassa olevia asukkaista, erityisesti muslimiuskoista väestöä (Rönkkö, 2006). Muslimiuskoisille tytöille suunnattua uimakoulutoimintaa laajennettiin ja naisille järjestettiin vesijumppaa. Somaalaisille järjestettiin oma liikuntaryhmä, mutta osallistuminen toimintaan oli vähäistä alueella toimivan uskonnollisen yhdistyksen jyrkästä asenteesta toimintaa kohtaan (Rönkkö, 2006). Koululaisliikuntaa järjestettiin maahanmuuttajaluokalle. Hiihtokursseja, kuntosalitoimintaa, pyöräilyn opetusta järjestettiin aikuisille ja osallistuttiin erilaisiin alueellisiin liikuntatapahtumiin (Rönkkö, 2006).

Hankkeiden ja projektien jälkeen maahanmuuttajaliikuntaa on järjestetty liikuntaviraston omana toimintana. Tavoitteena on ollut maahanmuuttajien osallistuminen järjestäviin asukasryhmiin. Maahanmuuttajille on myös järjestetty omia liikuntaryhmiä. Lisäksi on autettu maahanmuuttajia perustamaan omia liikuntaseuroja. Maahanmuuttajajärjestöille on pidetty tiedotustilaisuuksia liikuntaviraston toiminnasta ja liikunnan harrastamisesta yleensä. Jakomäen uimahallin avauduttua peruskorjauksen jälkeen, liikuntavirasto on järjestänyt kerran viikossa naisille uintivuoron. Uintivuoron aikana on tarjottu naisille vesivoimistelua ja tytöille uimakouluja. Koululaisten talvilomaviikoilla on järjestetty tytöille uimakouluja. Maahanmuuttajia on aktiivisesti osallistunut ohjatun liikunnan yleiseen tarjontaan kuten aikuisten ja lasten uimakouluihin ja enenevässä määrässä myös muihin toimintoihin.

Liikuntaryhmien järjestäminen maahanmuuttajille on ollut haastavaa. Uskonnon ja kulttuurin asettamat rajoitteet kuten ikkunaton tila, peitetyt turvakamerat, vaatetus, musiikin käyttö tuovat haasteita liikuntaryhmien järjestämiseen (Päivi Satola, 2012).

Toiminnan suunnitelmallisuuden ja järjestämisen kannalta suurimpana haasteena on ollut asiakkaiden vähäinen sitoutuminen säännöllisesti järjestettävään liikuntatoimintaan. Toisaalta maahanmuuttajataustaisten tyttöjen sitoutuminen tytöille järjestettävään uimakoulutoimintaan on jo kehittynyt parempaan suuntaan.

Eri hankkeiden, projektien ja kokemuksen kautta liikuntaviraston tavoitteena on selvittää miten maahanmuuttajien osallistuminen liikuntaseurojen toimintaan on onnistunut, mitä esteitä seurat ovat kohdanneet ja miten liikuntavirasto voi jatkossa tukea liikuntaseurojen toimintaa maahanmuuttajien osallistumisessa.

3 MAAHANMUUTTAJAT HELSINGISSÄ

Maahanmuuttajista puhuttaessa törmää usein käsiteviidakkoon. Maahanmuuttaja on maasta toiseen muuttavaa henkilö. Yleiskäsite, joka koskee kaikkia eri perustein muuttavia henkilöitä. (Maahanmuuttovirasto 2012).

Maahanmuuttajat ovat hyvin heterogeeninen ryhmä. Maahanmuuttajat tulevat monista eri maista ja edustavat erilaisia kulttuureja ja etnisiä ryhmiä. Kotimaa ilmastoineen, äidinkieli ja sosiaalisen ympäristön käyttäytymismallit poikkeavat toisistaan hyvinkin paljon (Ahjokivi, 2008, s. 6).

3.1 Käsitteitä

Maahanmuuttajia ovat pakolaiset ja kiintiöpakolaiset, turvapaikanhakijat, siirtolaiset ja paluumuuttajat. Pakolainen on ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tietyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Kiintiöpakolainen on UNHCR:n (The UN Refugee, YK:n pakolaisjärjestö) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa budjetista vahvistetun pakolaiskiintiön puitteissa. Turvapaikanhakija on henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Turvapaikanhakija saa pakolaisaseman, jos hänelle myönnetään turvapaikka. Turvapaikanhakija ei siis vielä ole pakolainen, sillä hänen pakolaisuuttaan ei ole vielä selvitetty. Turvapaikkamenettelyn yhteydessä tutkitaan ja ratkaistaan myös, voiko oleskeluluvan saada jollain muulla perusteella. Siirtolainen on henkilö, joka muuttaa maasta toiseen rakentaakseen siellä itselleen uuden elämän. Paluumuuttaja on ulkosuomalainen, joka palaa Suomeen. Suomessa käsitettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin kuten inkerinsuomalaisiin, joilla on suomalainen syntyperä. Viimeksi mainitut ovat kansallisuudeltaan, mutta eivät kansalaisuudeltaan suomalaisia. (Maahanmuuttovirasto.2012). Lisäksi Suomeen muuttava maahanmuuttajia avio- tai avoliiton vuoksi sekä pitkäkestoiseen opiskeluun osallistuvat ulkomaalaiset (SLU- julkaisusarja 7/04, s. 9).

4 MAAHANMUUTTAJIEN MÄÄRÄ HELSINGISSÄ

Helsingissä asui vuodenvaihteessa 2010/2011 vakituisesti 588 549 asukasta. Väkiluku kasvoi vuoden 2010 aikana 5199:llä. Vakituisesti asuvien lisäksi Helsingissä asui 12 413 sellaista henkilöä, joiden vakituinen kotipaikka oli jossain muussa kunnassa. Toisaalta 7 797 helsinkiläistä asui tilapäisesti muualla. Jos nämä tilapäiset asukkaat lasketaan yhteen vakituisesti asuvien kanssa, oli Helsingissä asuvia 593 165 vuodenvaihteessa 2010/2011 (Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsingin väestö vuodenvaihteessa 2010/2011 ja väestömuutokset vuonna 2010, s. 5).

Helsingin ulkomaalaiset edustavat noin 170 eri kansalaisuutta. Ulkomaalaisväestöä voidaan tarkastella joko äidinkielen, kansalaisuuden tai syntymämaan mukaan. Ulkomaan kansalaisuuden kautta tarkasteluun vaikuttaa se, että kansalaisuuden voi vaihtaa. Kansalaisuuden vaihtaneita voidaan vielä tarkastella ulkomailla syntyneiden Suomen kansalaisten kautta. Toisen sukupolven maahanmuuttajista ei ole tilastotietoa. Vieraskielisyys kuvaa ulkomaalaisuutta paremmin kuin kansalaisuus, sillä henkilön äidinkieli pysyy yleensä samana. Äidinkieli kuvaa usein myös paremmin henkilön kulttuuritaustaa paremmin kuin kansalaisuus (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/41, s. 3).

Ulkomaan kansalaisia asui Helsingissä 44 461 henkeä. Heidän osuutensa asukkaista oli 7,5 prosenttia. Ulkomaan kansalaisten lisäksi helsinkiläisistä 21 286 oli ulkomailla syntyneitä Suomen kansalaisia. Ulkomaan kansalaiset ja ulkomailla syntyneet Suomen kansalaiset muodostavat yhdessä ulkomaalaistaustaisten ryhmän, johon kuului 65 747 henkilöä eli 11,2 prosenttia helsinkiläisistä (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/41, s. 4).

Vuoden 2010 aikana eniten kasvoi Viron, Somalian, Irakin, Kiinan ja Venäjän, Afganistanin, Vietnamin ja Iso-Britanian kansalaisten määrä. Myös thaimaalaisten ja nepalilaisien määrä kasvoi. Selvemmin laski sudanilaisten sekä bosnia-hertsegovinalaisten määrä. Suurimmat Suomen kansalaisuuden saaneet ryhmät vuonna 2010 olivat venäläiset, somalialaiset, virolaiset, turkkilaiset, iranilaiset, serbialaiset ja montenegrolaiset (Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsingin väestö vuodenvaihteessa 2010/2011 ja väestömuutokset vuonna 2010, s. 13).

Tarkasteltaessa maahanmuuttajien määrää äidinkielen (käytetään myös termiä vieraskieliset) mukaan, niin helsinkiläisistä 63 475 puhui äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia vuoden 2011 alussa. Kaikista helsinkiläisistä heidän osuutensa oli 10,8 prosenttia (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/41 s. 4). Venäjänkieliset ovat suurin vieraskielisten ryhmä, 13 684 henkeä. Seuraavaksi viisi suurinta vieraskielisten ryhmää olivat vironkieliset 7 940 henkilöä, somalinkieliset 6 513 henkilöä, englanninkielisiä 4291 henkilöä, arabinkieliset 2905 henkilöä ja kiinankieliset 2328 henkilöä (Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsingin väestö vuodenvaihteessa 2010/2011 ja väestömuutokset vuonna 2010, s. 11).

4.1 Maahanmuuttajien ikärakenne

Helsingin vieraskielisen väestö on nuorempaa kuin koko kaupungin väestö. Vieraskielisten väestön suurimmat ikäluokat ovat nuoret työikäiset ja lapset, eläkeikäisiä on hyvin vähän. Alle 16-vuotiaita vieraskielisiä on 18 prosenttia, kun koko väestössä vastaava osuus on 14 prosenttia. Vieraskielisistä yli 65-vuotiaita on vain 3 prosenttia, kun kotimaankielisistä heitä on 16 prosenttia (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/41 s. 9).

Vieraskielisissä on koko väestöä enemmän nuoria työikäisiä. Vieraskielisistä 45 prosenttia kuuluu ikäluokkaan 25 – 44-vuotiaat, kotimaankielisissä osuus on 30 prosenttia. Selkeästi suurimmat vieraskielisten ikäluokat ovat 25 - 39-vuotiaat. Vanhempia työikäisiä 45 – 65 -vuotiaita on vieraskielisissä 20 % ja kotimaankielisissä 27% (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/ 41, s. 9).

4.2 Vieraskielisten määrä alueellisesti Helsingissä

Vieraskielisten määrä ja osuus koko väestöstä alueellisesti vuonna 2011:

Koko kaupunki	63 475	10,8 %
Eteläinen ja keskinen alue	13 253	14,7 %
Läntisellä alueella	9 638	9,5 %
Pohjoinen ja koilinen alue	12 898	16,6 %
Itäinen ja kaakkoinen sekä		

Östersundomin alue 22 187 20,4 %
(Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/41, s.10)

5 MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMINEN

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa maahanmuuttajien kotouttamisesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja kunnat ovat omalla alueellaan vastuussa kotouttamisasiosta. Kotouttamisella tarkoitetaan maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä. Tämän kehityksen tavoitteena on antaa maahanmuuttajille yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja, kuten perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palveluista, oikeuksista ja velvollisuuksista. Tavoitteena on samalla myös tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen (Maahanmuuttovirasto 2012).

Kotouttamistoimet konkretisoituvat kotouttamissuunnitelmassa, jonka maahanmuuttaja laatii yhdessä kunnan ja työvoimatoimiston kanssa mahdollisimman pian kuntaan kirjautumisensa jälkeen ja jota uudistetaan kolmen vuoden ajan väestörekisterimerkinnästä (SLU-julkaisusarja 3/07, s 7).

Kotouttamislain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken (Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386).

5.1 Maahanmuuttajien kotouttaminen Helsingissä

Helsingissä toimii maahanmuutto- ja kotouttamisasioiden neuvottelukunta, jonka tehtävänä on kehittää maahanmuutto- ja maahanmuuttajapalveluita. Kohdennetuilla palveluilla vastataan maahanmuuttajien erityistarpeisiin. Maahanmuuttoon liittyvissä kysymyksissä annetaan neuvontaa Virka-infossa, jossa kerrotaan Helsingin kaupungin palveluista, maahanmuuttoon liittyvistä asioista, suomalaisen yhteiskunnan perusteista, maahanmuuttajien oikeuksista ja velvollisuuksista sekä muista arkielämään liittyvissä asioissa (Henkilöstökeskus 2012).

5.2 Helsingin kaupungin strategiaohjelma vuosille 2009 - 2012

Helsingiläisten maahanmuuttajat tulevat noin 170:tä maasta ja puhuvat 150 kieltä. Samasta maasta muuttaneet voivat tulla hyvin erilaisista sosiaalisista, kulttuurisista ja taloudellisista olosuhteista, eikä yhteinen kansallisuus takaa samanmielisyyttä. Helsingin kaupungin perustehtävänä on edistää helsingiläisten ja Helsingin hyvinvointia. Ikään-tyminen ja maahanmuuttajien määrän kasvu muuttaa Helsingin väestörakennetta. Maahanmuuttoon, maahanmuuttajiin ja etniseen monimuotoisuuteen liittyvin osin on rakennettu strategiaohjelma vuosille 2009 - 2012 ja siitä johdettu toimenpidesuunnitelma (Monimuotoisuus ja maahanmuutto, s. 2).

Maahanmuuttoon, maahanmuuttajien asemaan ja etniseen monimuotoisuuteen liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit on määritelty strategiaohjelmassa. Toimeenpanosuunnitelmassa toimenpiteet on koottu neljään toimintalinjaan ja hankkeistettu kärkihankkeiksi jotka ovat seuraavat:

1. Kansainvälinen liikkuvuus ja vetovoimaisuus
2. Kaupunkirakenne ja asuminen
3. Työ, osaaminen ja toimeentulo
4. Perhe, kasvaminen ja toinen sukupolvi

Toimenpidesuunnitelman toteuttamisen välineet ovat seuraavat:

1. Tasa-arvoinen kumppanuus: järjestöyhteistyö
 2. Monimuotoinen palvelurakenne: yhdenvertaisuus palvelutuotannossa
 3. Osaava henkilöstö: monimuotoisten työyhteisöjen kehittäminen, henkilöstön ammatillisen suomen kielen kehittäminen
- (Monimuotoisuus ja maahanmuutto, s.4).

5.3 Maahanmuuttajien kotoutuminen liikunnan avulla

Liikunnan kotouttamistoimenpiteet tähtäävät siihen, että maahanmuuttajat voivat osallistua liikuntatoimintaan kuten muutkin maassa asuvat. Liikuntatoimintaan osallistuminen voi edistää maahanmuuttajien osallisuutta, työllistävyyttä ja sosiaalisten suhteiden kehittymistä. Painopisteinä ohjelmassa ovat maahanmuuttajalapsen ja -nuoren, aikuisten maahanmuuttajien terveyttä edistävä liikunta sekä urheilu- ja liikuntaseurojen toiminta maahanmuuttajille. Kehittämisohjelma on laadittu mahdollisimman kattavaksi. Sen mu-

kaisesti lähtökohtana on, että maahanmuuttajat käyttävät kaikille tarkoitettuja kuntien sekä urheilu- ja liikuntaseurojen liikuntapalveluja. Periaate sisältää myös ajatuksen, että kaikille tarkoitettujen liikuntapalvelujen saatavuutta voidaan tarvittaessa lisätä erityistoimenpitein (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä, 2010:16).

Liikunta on erinomainen kotouttamisen väline ja voi antaa mahdollisuuden vuorovaikutukseen valtaväestön kanssa. Liikuntaa voi harrastaa yhdessä erilaisista kulttuurisista taustoista huolimatta, kielitaitokaan ei välttämättä ole este liikkumiselle (SLU- julkaisusarja 7/04, s. 16).

Tutkimusryhmän Zacheus, Koski, Rinne & Tähtinen (2011) mukaan liikunta ja urheilu nähdään yhtenä keinona maahanmuuttajien kotoutumisen helpottamiseen ja kulttuuristen raja-aitojen madaltamiseen. Lähes puolet maahanmuuttajista katsoi liikunnan ja urheilun edistäneen Suomeen sopeutumistaan. Minkä ikäisenä Suomeen muutto tapahtuu tuntuu olevan merkittävä tekijä sopeutumisessa. Ikääntyneiden ja tänne varttuneilla iällä muuttaneiden kotouttaminen ja sopeutuminen Suomeen on ollut helpompaa kuin muilla. Pääosa, 77 prosenttia, yli 50-vuotiaana Suomeen muuttaneista koki sopeutumisensa olleen melko tai erittäin helppoa. Nuorina aikuisina (17 - 29-vuotiaana), jolloin vielä rakennetaan omaa identiteettiä muutto voi osaltaan aiheuttaa ongelmia. Kuitenkin tuossa ikävaiheessa muuttaneista alle puolet ja alle 17-vuotiaana muuttaneista 56 prosenttia mielsi sopeutumisensa olleen suhteellisen helppoa.

Valtioneuvoston 11.12.2008 tekemän periaatepäätöksen, liikunnan edistämisen linjat, toimenpide-osan mukaan “laaditaan ja toteutetaan maahanmuuttajataustaisten kotouttamista liikunnan avulla edistävä kehittämisohjelma yhteistyössä muun sivistys- ja kulttuuritoimen kanssa” (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä, 2010:16).

Opetusministeriön laatimat kehittämisohjelman toimenpiteet ovat seuraavat:

1. Opetusministeriön ohje lisäämään liikuntapaikkojen saavutettavuutta maahanmuuttajien näkökulmasta
2. Opetusministeriön toimintamääräraha pääsääntöisesti vain yhdelle valtakunnalliselle tai alueelliselle liikuntajärjestölle

3. Liikuntajärjestöjen toimintamäärärahaa voidaan nostaa myös erityisperustein.
4. Erityisavustuksien kriteerit mm. hyödynnettävyys valtakunnallisesti ja inklusioperiaate
5. Määräraha vuonna 2011 valtion talousarvioesitykseen lasten ja nuorten kotouttamiseksi liikunnan avulla
6. Liikkuva koulu –hankeen pilotoinnissa otetaan niitä kouluja mukaan, joissa on oppilaina paljon maahanmuuttajia
7. Maahanmuuttajien liikunnan seurantaan systemaattinen seurantatietoa tuottava toteuttamistapa
8. Valtion liikuntaneuvoston rakenteen uudistuksessa huomioon mm. maahanmuuttaja-asiat
9. Valtakunnallinen maahanmuuttajafoorumi liikunnan säännöllisten neuvottelupäivien yhteyteen
10. Indikaattorit maahanmuuttajien kotouttamisesta liikunnan avulla

(Opetusministeriön työryhmämuistoita ja selvityksiä 2010:16)

Opetusministeriö on tukenut vuodesta 1996 eteenpäin Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n(SLU) työtä maahanmuuttajien liikunnan kehittämiseksi. SLU ry:n toiminta maahanmuutto- ja kotouttamisasiossa on aikaisemmin organisoitu erillisen suvaitsevaisuusvaliokunnan kautta. Nykyisin toiminta sisältyy Reilu peli –valiokunnan työhön, jonka alaisuudessa toimii erillinen maahanmuuttajatyöryhmä. Lajiliitoista Suomen Palloliitto ry on määrätietoisesti toiminut rasismia vastaan ja maahanmuuttajien osallisuuden lisäämiseksi (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2010:16, s. 9).

6 MAAHANMUUTTAJIEN VAPAA-AJAN HARRASTUKSET

Maahanmuuttajiin kohdistuva tutkimus on lisääntynyt. Myrén (1999) on tutkinut maahanmuuttajien vapaa-ajan viettoa, liikunnan merkitystä heidän elämässään sekä heidän kotouttamisprosessiaan. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että sukulaisten ja ystävien kanssa seurustelu on tärkein vapaa-ajanviettotapa. Lukeminen, tv:n katselu ja radion kuunteleminen ovat toiseksi suosituimpia tapoja viettää vapaa-aikaa. Liikunnan harrastaminen sijoittui tutkimuksessa kolmanneksi ja harrastamisen syyt ovat hyvin samanlai-

sia kuin pääväestölläkin. Hyvä kunto, ulkonäkö, terveys, sosiaalinen toiminta ja uusiin ihmisiin tutustuminen nousivat erityisesti liikuntaan motivoiviksi tekijöiksi.

Ahjokivi (2008) on tutkinut aikuisten maahanmuuttajaopiskelijoiden liikuntaa kotimaassa ja Suomessa. Tutkimustulosten perusteella liikuntaharrastuksen intensiteetissä tapahtui muutosta siirryttäessä kulttuurista toiseen. Organisoitu liikunnan harrastaminen väheni, mutta liikunta-aktiivisuus säilyi. Omatoiminen aerobinen liikunta lisääntyi uudessa kulttuuriympäristössä. Maahanmuuttajat harrastivat liikuntaa enimmäkseen yksin tai oman maan kansalaisten kanssa. Suomalaisten kanssa liikuntaa harrastettiin vähän. Tärkein tutkimustulos oli, että valtaosa maahanmuuttajista ei saanut liikunnan kautta suomalaisia ystäviä.

Joroinen (2009) on tutkinut maahanmuuttajien vapaa-ajan harrastusten merkitystä ja suuntautumista sekä kantaväestön ja ulkomaalaistaustaisten vertailua. Eri elämänalueiden keskinäinen tärkeysjärjestys on kuitenkin pysynyt samana, tärkeimpänä on koti, perhe-elämä, ansiotyö toisena ja vapaa-ajan harrastukset vasta kolmannella sijalla. Vapaa-ajan harrastuksista tärkeimmäksi arvioitiin mahdollisuus liikuntaharrastuksiin.

Tutkimusryhmän Zacheus, Koski, Rinne & Tähtinen (2011) mukaan Suomessa asuvat maahanmuuttajat liikkuvat kantaväestöä vähemmän. Varsinkin ikääntyneiden ja naisten liikunta on syntyperäisiä suomalaisia vähäisempää. Maahanmuuttajien työttömyys on keskimäärin noin kolminkertainen kantaväestöön verrattuna, jonka vuoksi liikunnan kustannukset olivat yleisin maahanmuuttajien liikuntaa haittaava tekijä. Muita syitä olivat ystävien puute ja puutteellinen kielitaito. Lisäksi talvi häyttasi liikunnan harrastamista. Miesten ja naisten yhteiset liikuntaryhmät tuntuivat myös ongelmallisilta.

Sisäasianministeriön teettämässä maanlaajuisessa barometritutkimuksessa (2009) selvitettiin kuinka moneen seuraan tai järjestöön maahanmuuttajat kuuluvat. Suurin osa vastaajista ei kuulu yhteenkään seuraan tai järjestöön. Liki 40 % on yhden tai kahden seuran tai järjestön jäsen. Vastaajista 71 antoi avoimessa kentässä esimerkkejä siitä, mihin seuraan tai järjestöön he kuuluvat. Vastaajista 24 ilmoitti kuuluvansa ammattiliittoon, 18 urheiluseuraan ja 17 omaan kulttuuriin liittyvään seuraan. 10 vastaajaa ilmoitti kuuluvansa uskonnolliseen yhdistykseen. Barometritutkimukseen saatiin kaiken kaikkiaan 181 vastausta.

Sinisalo (2009) on tutkinut maahanmuuttajien liikuntaharrastukseen vaikuttavia tekijöitä ja liikuntapaikkojen saavutettavuutta pääkaupunkiseudulla. Liikuntapaikkojen saavutettavuuden edistäminen alkaa politiikasta ja lainsäädännöstä, jotka määrittelevät erityisryhmien kuten maahanmuuttajien oikeuksia Suomessa. Poliittisten lähtökohtien ohella maahanmuuttajien liikunnan harrastamiseen vaikuttavat olennaisesti maahanmuuttajien tausta. Mitä erilaisemmista oloista tulee, sitä vaikeampi on toimia uudessa yhteiskunnassa. Liikunta nähdään myös hyvänä kotouttamisen keinona. Liikunnasta päättävien ja palvelutarjoajien tulisi tiedostaa liikunnan mahdollisuudet kotouttamisen keinona sekä kiinnittää huomiota liikunnan saavutettavuustekijöihin. Maahanmuuttajia ei välttämättä tarvitse jaotella omaksi erityisryhmäkseen. Erikoistoimet ovat kuitenkin riippuvaisia kotouttamisen asteesta. Tutkimus osoittaa myös, että erityisesti tulisi satsata siihen miten maahanmuuttajat saataisiin selvemmin osaksi liikuntakulttuuriamme. Maahanmuuttajien liikunnan erityistoimet täydentäisivät ensin tietoa puutteellisesta liikunnan harrastamisesta, jonka kautta integraatio liikuntakulttuurin olisi helpompaa. Tavoitteena ja ihanteena olisi, että liikunta olisi yksi keskeisistä tekijöistä, joka auttaa maahanmuuttajia integraatioon ja sen kautta henkilökohtaiseen hyvinvointiin uudessa asuinmaassa.

7 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

7.1 Tutkimuksen tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa sekä liikuntaseurojen että liittojen ja järjestöjen näkökulmasta maahanmuuttajien osallistuminen liikuntatoimintaan. Tutkimuksella haluttiin myös selvittää mahdollisia haasteita ja esteitä, joita liikuntaseurat, liitot ja järjestöt ovat kohdanneet sekä mahdollista tuen tarvetta ja millä tavalla maahanmuuttajien liikuntatoimintaa voidaan jatkossa kehittää.

7.2 Tutkimuskysymykset

1. Kuinka moni maahanmuuttaja osallistui liikuntaseurojen toimintaan Helsingissä.

2. Mitkä ovat liikuntaseurojen, liitojen ja järjestöjen näkökulmasta suurimmat haasteet maahanmuuttajien osallistumisessa liikuntatoimintaan.
3. Mitkä ovat liikuntaseurojen, liittojen ja järjestöjen toivoma tuki liikuntavirastolta koskien maahanmuuttajien integroitumista liikuntatoimintaan.
4. Mitkä ovat liikuntaseurojen, liitojen ja järjestöjen kehittämisehdotukset.

7.3 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyössäni käytän kvantitatiivista tutkimusta eli määrällistä tutkimusta, joka on tutkimustyyppi, jossa hyödynnetään tilastollisia menetelmiä (Valli, 2001, s. 106) sekä kvalitatiivista haastattelututkimusta, jossa tutkimus on kokonaisvaltaista tiedon hankintaa, ja aineisto kootaan luonnollisissa, todellisissa tilanteissa ja valitaan kohdejoukko tarkoituksenmukaisesti, ei satunnaisotoksen menetelmää käyttäen (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 2009, s. 164).

Opinnäytetyön teoreettinen osuus muodostui aikaisemmista tutkimuksista ja lähdekirjallisuudesta. Tutkimusosuuden aineisto kerättiin kyselylomakkeella. Tällä menetelmällä voidaan opinnäytetyö tilastollisesti ja määrällisesti parhaiten selvittää. Saatuja tuloksia kuvailtiin sanallisesti ja havainnollistettiin kuvion.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on keskeistä johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, aiemmat teorit, hypoteesien esittäminen, käsitteiden määrittely, koejärjestelyjen ja aineiston keruun suunnitelmat, joissa aineisto soveltuu määrälliseen, numeeriseen mitaamiseen sekä tutkittavien henkilöiden valintaan. Perusjoukosta määritellään otos, johon tulosten tulee päteä. Muuttajat muodostetaan taulukkomuotoon ja aineisto saatetaan tilastollisesti käsiteltävään muotoon. Päätelmät tehdään analysoiden havaintoaineistoa ja tuloksia käsitellään muun muassa prosenttitaulukoiden avulla ja testataan tulosten tilastollinen merkittävyys (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 2009, s. 140).

Tässä tutkimuksessa syventävän tiedon saamiseksi tehtiin haastattelut neljän liikuntajärjestön edustajille, jossa pyrittiin saamaan perusteluja esitetyille mielipiteille ja lisäky-

symyksiä käytettiin tarpeen mukaan (Hirsijärvi, Remes, Sajavaara, 2009, s 205). Haastattelututkimus poikkeaa muista tiedonkeruumenetelmistä siinä suhteessa, että siinä ollaan suorassa kontaktissa tutkittavan kanssa. Haastattelu voi edetä tiukasti etukäteen mietityn haastattelurungon mukaisesti (jäsennetty haastattelu), teemoittain (teemahaastattelu) tai tutkittavan ehdoilla vapaamuotoisesta (vapaamuotoinen haastattelu) (Järventausta, Moisala, Toivakka, 1999, s 49). Haastattelu on vuorovaikutustilanne, jonka tulee olla ennalta suunniteltu; haastateltava on ennalta tutustunut tutkimuksen kohteeseen sekä käytännössä että teoriassa, haastattelu on haastattelijan alulle panema ja ohjaama, haastatteliija joutuu tavallisesti motivoimaan haastateltavaa ja ylläpitämään hänen motivaatiotaan, haastatteliija tuntee roolinsa ja haastateltavan on voitava luottaa siihen, että annettuja tietoja käsitellään luottamuksellisesti (Metsämuuronen, 2011 s 40).

7.4 Tutkimuksen toteutus

Tähän tutkimukseen valittiin otos liikuntaseuroista, jotka olivat saaneet tai hakeneet avustusta liikuntavirastolta. Kyselytutkimuksia liikuntaseuroille on tehty myös aikaisemmin. Esimerkiksi vuonna 2007 kysyttiin liikuntaseurojen kokemuksia kaupungin avustusjärjestelmästä. Lisäksi tutkittiin liikuntaseurojen taloudellista rakennetta. Vuonna 2004 tehtiin kysely liikuntaseuroille liikuntaviraston palveluista.

Tutkimuksessa käytetty kyselylomake (liite 2) laadittiin keväällä 2010. Kyselylomakkeen pituus oli viisi sivua ja se sisälsi 19 kysymystä. Kyselylomake jakautui sisällöllisesti kahteen osioon: ensimmäisessä osiossa kysyttiin liikuntaseurojen perus- ja taustatietoja ja toinen osio koski maahanmuuttajien integroitumista liikuntaseurojen toimintaan. Kyselylomakkeen kysymykset syötettiin Internetpohjaiseen Digium Enterprise –ohjelmistoon. Kyselylomake lähetettiin seurojen edustajille sähköpostilinkin kautta ja vastaaminen tapahtui Internetissä. Kolme liikuntaseuraa vastasi kyselylomakkeeseen paperiversiona, vastaukset syötettiin Digium Enterprise –ohjelmistoon.

Haastattelujen pohjana käytettiin samaa kyselylomakepohjaa, joka oli lähetetty liikuntaseuroille. Haastattelut toteutettiin kahdenkeskinä vuorovaikutustilanteina.

Tutkimus lähetettiin 1.10.2010 178:lle helsinkiläiselle liikuntaseuralle. Joidenkin seurojen yhteyshenkilöiden sähköpostiosoitteet olivat virheellisiä, joten kelvollisia osoitteita oli 174. Kyselyyn vastasi määräaikaan mennessä ainoastaan 29 (16,3 %) liikuntaseuraa. Vastausaikaa annettiin aluksi kaksi viikkoa. Tämän jälkeen 4.11.2010 vastaamattomille lähetettiin muistutus ja vastausaikaa jatkettiin kahdella viikolla. Tämän lisäksi liikuntaviraston tietokannasta poimittiin lisää 21 uutta liikuntaseuraa, joille lähetettiin kysely, joista kelvollisia osoitteita oli 20.

7.5 Aineiston analysointi

Opinnäytetyön kvalitatiivista eli määrällistä tutkimustulosta analysointiin Digium – Enterprice –ohjelmistosta saaduilla yhteenvetoraportilla, joka on prosenttitaulukkomuodossa ja yleisraportilla, joka on pylvästaulukkomuodossa. Avoimet vastaukset tallennettiin word tiedostoon ja tulostettiin käsittelyä varten. Vastauslomakkeet 72 kappaletta myös tulostettiin käsittelyä varten (Digium Enterprice, raportoinnin ja tulosten hyödyntäminen s. 5).

Liikuntaviraston tietokannasta etsittiin vastanneiden liikuntaseurojen jäsenmäärä ja alle 19 -vuotiaiden määrä. Maahanmuuttajien määrä arvioitiin vastanneiden liikuntaseurojen ilmoittamista prosenttiluvuista.

Haastatteluissa pohjana käytettiin samaa kyselylomaketta, joka lähetettiin liikuntaseuroille ja aineiston analysointi alkoi kirjoittamalla aineisto puhtaaksi, jonka jälkeen aineistosta poistettiin tiedot, jotka eivät kuuluneet tutkimukseen. Tämän jälkeen jäljellä aineisto, jossa oli vastattu suoraan kyselylomakkeessa oleviin kysymyksiin. Haastatteluaineisto analysoitiin myös vertaamalla vastauksia kyselytutkimuksesta saatuihin tuloksiin.

Tallennettu kvantitatiivinen eli laadullinen aineisto on useimmiten tarkoituksenmukaista kirjoittaa puhtaaksi sananasaisesti, jota nimitetään litteroiniksi. Litterointi voidaan tehdä koko aineistosta tai valikoiden teema-alueiden mukaisesti riippuen minkälaista analyysiä aiotaan tehdä. Kuitenkaan kaikkea materiaalia ei voi hyödyntää, eikä ole myöskään tarpeen analysoida (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009 s. 222, 225). Opinnäytetyössäni

etsin haastattelujen avulla syvällisempää, keskustelevaa tietoa varsinaisten asiantuntijoiden kanssa. Haastattelu tehtiin sovituspaikassa ja haastattelutilanne oli molemmin puolin luottamuksellinen. Puhuttu versio lähetettiin luettavaksi kaikille haastatteluun osallistuneille.

Haastatteluissa teemoja oli viisi. Teemoilla tarkoitetaan laadullisen aineiston pilkkomista ja ryhmittelyä erilaisten aihepiirien mukaan. Periaatteessa se muistuttaa luokittelua, mutta siinä korostuu lukumäärien sijasta teeman sisältö, mitä teemassa on sanottu tai mitä asioita siihen katsotaan sisältyvän. Alustavan luokittelun jälkeen aineistosta etsitään varsinaisia teemoja. Teemoittelun tueksi voidaan tehdä teemakortisto, johon aineisto pilkotaan eri aihealueittain. Ideana on etsiä aineistosta tiettyä teemaa kuvaavia näkemyksiä. Nämä näkemykset vietään sitten kortistoon kuvaavan teeman alle. Näin saadaan luokiteltua sisällöllisiä näkemyseroja joita eri teemoilla on (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2012).

7.6 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia, siis tutkimuksen luotettavuutta. Reliabiliteetti on sitä suurempi, mitä vähemmän sattuma on vaikuttanut tuloksiin (Valli, 2001, s. 92). Validiteetti on tutkimuksen pätevyyttä kuvaava termi, eli kuinka hyvin mittari mittaa sitä, mitä on tarkoitus tutkia (Valli, 2001, s. 108).

Kyselytutkimuksen etuna pidetään yleensä sitä, että niiden avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto: tutkimukseen voidaan saada paljon henkilöitä ja voidaan myös kysyä monia asioita. Haittoina pidetään seuraavaa: ei ole mahdollista varmistua siitä, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen: ovatko he pyrkineet vastaamaan huolellisesti ja rehellisesti. Ei ole myöskään selvää, miten onnistuneita annetut vastausvaihtoehdot ovat olleet vastaajien näkökulmasta. Väärinymmärryksiä on vaikea kontrolloida. Vastaamattomuus nousee joissakin tapauksissa suureksi (Hirsijärvi, Remes, Sajaavaara, 2009, s. 195).

Ennen varsinaisen kyselyn lähettämistä tehtiin koekysely 30.5.2010 kymmenelle liikuntaseuralle. Koekyselyn tarkoituksena oli selvittää kyselylomakkeen toimivuus.

7.7 Tutkimuksen eettisyys

Tässä tutkimuksessa kyselyyn vastaaminen perustui vapaaehtoisuuteen ja luottamukseen. Liikuntaseurojen tai henkilöiden nimiä ei missään vaiheessa ole käytetty. Haastatteluun osallistuneille lähetettiin haastatteluteksti luettavaksi ja kommentoitavaksi 10.1.2012.

Tässä tutkimuksessa käytettiin Digium Enterprise –ohjelmistoa, joka on liikuntavirastossa käytetty sisäinen työkalu, ohjelman tunnukset ja salasanat käytetään harkitusti. Liikuntaviraston muu henkilöstö tai liikuntaseurat eivät pääse ohjelmaan kirjautumaan. Kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

8 TUTKIMUSTULOKSET

8.1 Tutkimuskysymys 1. Kuinka moni maahanmuuttaja osallistui liikuntaseuratoimintaan Helsingissä

Vastanneissa liikuntaseuroissa oli jäseniä arvioilta yhteensä 27 000. Alle 19-vuotiaita jäseniä oli arviolta noin 17 000. Liikuntaseurat arvioivat maahanmuuttajataustaisia jäseniä olevan arviolta yhteensä noin 3 500, joka oli noin 13 % vastanneiden liikuntaseurojen kokonaisjäsenmäärästä. Alle 19-vuotiaita maahanmuuttajataustaisia oli seuroissa yhteensä noin 2000, joka oli 12 % vastanneiden liikuntaseurojen alle 19-vuotiaiden kokonaisjäsenmäärästä.

Maahanmuuttajataustaiset pojat/miehet osallistuvat tyttöjä/naisia ahkerammin liikuntaseurojen toimintaan. Arvion mukaan noin 2800 miestä/poikaa osallistui liikuntaseurojen toimintaan, naisia/tyttöjä osallistui arviolta noin 700.

Ainoastaan neljä (5,6 %) seuraa ilmoitti järjestävänsä liikuntaryhmiä maahanmuuttajille. Kyseiset liikuntaseurat olivat maahanmuuttajien perustamia seuroja. Seurat tarjosivat jalkapalloa ja uintia. Muiden liikuntaseurojen ryhmät ovat avoimia kaikille (94,4 %).

Maahanmuuttajataustaisia ohjaajia/valmentajia toimi 22:ssa (30,5 %) liikuntaseurassa, kun vastaavasti 50:ssä (69,4 %) liikuntaseurassa ei ollut maahanmuuttajataustaisia valmentajia/ohjaajia lainkaan. Maahanmuuttajataustaisten valmentajien/ohjaajien määrän vaihtelu oli yhdestä kymmeneen (1-10).

Ohjaajat/valmentajat tulivat 23:sta eri maasta, mutta pääsääntöisesti Venäjältä. Seuraavat maat oli mainittu useammin kuin kerran: Iran, Somalia, Nigeria, Afganistan, Viro, Saksa ja Italia.

Liikuntaseuroista 46 (64 %) ilmoitti, että maahanmuuttaja lasten ja nuorten huoltajat eivät osallistu liikuntaseuran toimintaan. Vain kuudessa (8,3 %) seurassa huoltajat osallistuivat toimintaan. Liikuntaseuroista 18 (25 %) ei osannut sanoa kantaansa. Vastamatta jätti kaksi.

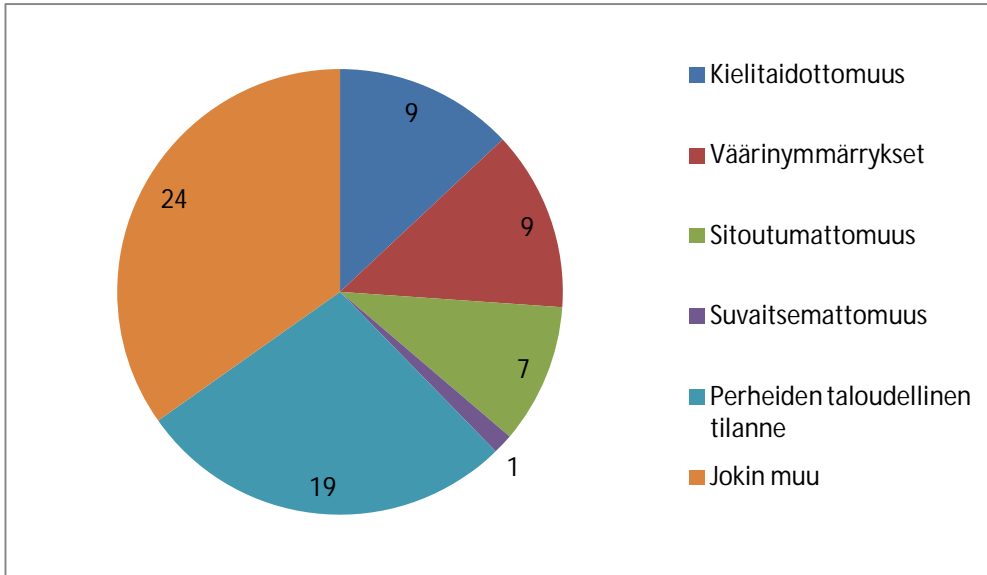
Haastatteluissa mainittiin myös, että maahanmuuttajaperheiden huoltajat eivät osallistu liikuntaseurojen toimintaan, mutta parannusta on tapahtunut.

8.2 Tutkimuskysymys 2. Mitkä ovat liikuntaseurojen, liitojen ja järjestöjen näkökulmasta suurimmat haasteet maahanmuuttajien osallistumisessa liikuntaseurojen toimintaan.

Tutkimuksen perusteella tuli avoimia vastauksia 24 (33,3 %). Esille nousi maahanmuuttajaperheiden taloudellinen tilanne 19:sta (26,4 %) vastauksista. Väärinymmärrykset ja kielitaidottomuus koettiin haasteena yhdeksässä (12,5 %) liikuntaseurassa. Maahanmuuttajien sitoutumattomuus toimintaan oli haasteena seitsemässä (10 %) seurassa. Vain yhdessä (1,4 %) vastauksessa oli muiden jäsenten suvaitsemattomuus haasteena liikuntaseuraan osallistumisessa. Kuusi liikuntaseuraa jätti vastaamatta kysymykseen (Kaavio 1).

Kyselykaavakkeen avointen vastausten yhteenvetona haasteista mainittiin seuraavia asioita; kulttuuri ja uskonto, liikuntalajien vieraus, liikuntaseurat eivät tavoita maahan-

muuttajia tai maahanmuuttajia eivät uskalla tulla uusien harrastusten pariin. Myös lajien kalleus ja puuttuva rahoitus nousivat esiin avoimessa kohdassa.

Kaavio 1. Liikuntaseurojen näkökulmasta suurimmat haasteet maahanmuuttajien integroitumisessa liikuntaseurojen toimintaan (n=72)

Haastatteluissa haasteiksi nousivat seuraavat teemat:

1. Maahanmuuttajaperheiden taloudellinen tilanne.
2. Kielitaidottomuus
3. Tietämättömyys suomalaisesta seuratoiminnasta.
4. Naisten ja tyttöjen osallistuminen liikuntaseurojen toimintaan.
5. Yleiset asenteet, jännitteet/konfliktit.

Yksi haastateltavista oli osallistunut Itävallassa järjestettyyn kansainväliseen kongressiin, jossa yhtenä aiheena oli maahanmuuttajanaisten osallistuminen liikuntatoimintaan.

”Monissa kulttuureissa ei ole suotavaa, että nainen tai tyttö osallistuu esimerkiksi jalkapalloharjoituksiin, koska perheen maine voi mennä. Toisaalta todettiin asenteiden muuttuvan jo toisen sukupolven maahanmuuttajissa myönteisemmäksi. Lisäksi urheiluseuratoiminta voi monissa kulttuureissa olla vierasta.

Koulun järjestämä liikuntatoiminta tytöille koetaan monesti hyvänä ja turvallisenä”.

Haastattelussa nousi esille myös seuraava:

”Tytöjen ja naisten osuus liikuntaseuroissa on hyvin pieni, mutta tavoitteena on jatkossa järjestää myös tytöille omaa toimintaa enemmän”.

8.2.1 Valmentajien haasteet

Liikuntaseuroista 43 (60 %) koki, että valmentajilla/ohjaajilla oli riittävästi resursseja kohdata maahanmuuttajia. Vastaavasti 8 (11 %) liikuntaseuraa koki, ettei heillä ole valmiuksia kohdata maahanmuuttajia. Ei osaa sanoa vastasi 21 (29 %) liikuntaseuraa.

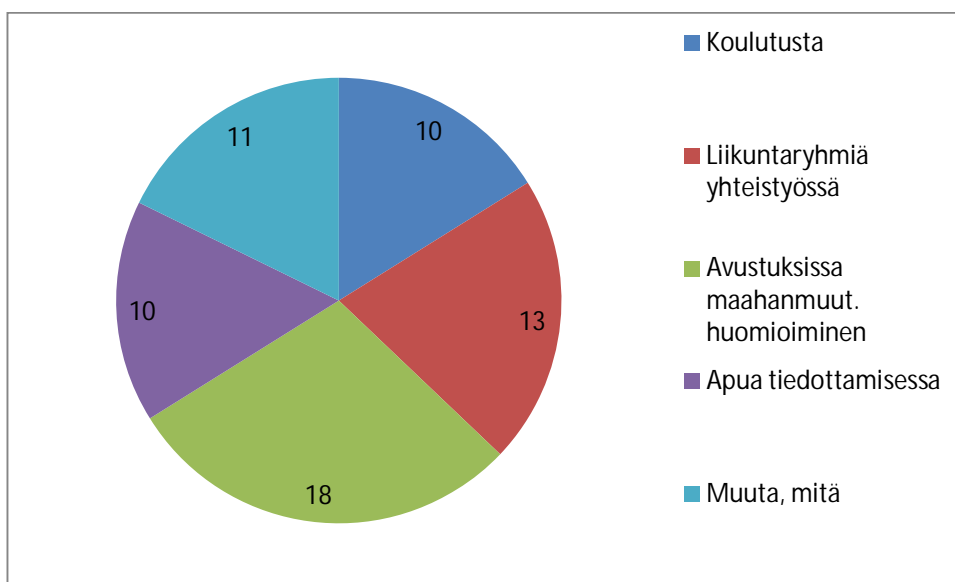
Valmentajat/ohjaajat kokivat maahanmuuttajien kohtaamisessa seuraavia haasteita: lajiliittojen koulutuksissa ei ole käsitelty maahanmuuttajien kohtaamista, maahanmuuttajien eteenkin lasten vanhempien huono suomenkielen taito, valmentajia tai ohjaajia ei ole riittävästi ja liikuntaseurojen taloudellinen tilanne. Toisaalta koettiin myös, että liikunta on yhteinen kieli ja osallistuminen liikuntaseurojen toimintaan on tärkeää (Vastaukset liitteessä 4).

Haastattelussa nousi esille ”*että yleisesti liikuntaseurojen valmentajilla/ohjaajilla ei ole riittävästi resursseja kohdata maahanmuuttajia. Positiivinen muutos on siinä, että tietoa löytyy maahanmuuttajien kohtaamisesta ja liikuntaseuroja, jotka ovat maahanmuuttaja myönteisiä”.*

8.3 Tutkimuskysymys 3. Mikä on liikuntaseurojen, liitojen ja järjestöjen toivoma tuki liikuntavirastolta koskien maahanmuuttajien integroitumista liikuntaseurojen toimintaan

Kysyttäessä minkälaista apua tai tukea liikuntaseurat toivovat liikuntavirastolta niin 18 (25 %) toivoi, että avustusten jaossa huomioitaisiin monikulttuurisuus. Liikuntaryhmiä yhteistyössä liikuntaviraston kanssa järjestäisi 13 (18 %) liikuntaseuraa, apua tiedottamisessa ja koulutusta toivoi 10 (15 %) seuraa. Muuta apua toivoi 11 (15,2 %) seuraa. Vastaamatta jätti yhdeksän liikuntaseuraa (Kaavio 2). Avoimissa vastauksissa liikunta-

virastolta toivottiin taloudellista tukea, apua tiedottamisessa, koulutusta, osa toivoi myös apua asenteiden muuttamiseen, äänikirjeitä, valmista unifiight esterataa ja talviunifiight:in kehittämistä. Liikuntaseuratoiminta ei ole tuttua maahanmuuttajille ja lasten vanhemmat voivat estää lasta tulemasta harjoituksiin.

Kaavio 2. Liikuntaseurojen toivoma tuki liikuntavirastolta (n=72)

Haastateltavat toivovat Helsingin kaupungin liikuntavirastolta seuraavaa tukea:

Kunnan liikuntatoimi voisi aktivoida maahanmuuttajajärjestöjä ja toimia linkkinä maahanmuuttajajärjestöjen ja liikuntaseurojen välillä sekä avustusten jaossa maahanmuuttajien huomioiminen, tukea toivottiin materiaalin kääntämisessä eri kielille ja lapsille harrasteseteleitä. Esimerkiksi liikuntaviraston Easy-sport liikunta on hyvä esimerkki matalan kynnyksen liikuntatoiminnasta, joka järjestetään yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa, tukea monikulttuurisuuden edistämiseksi, koulutusta, liikuntaryhmiä yhteistyössä liikuntaviraston kanssa, tiiviimpää yhteistyötä tiedottamisessa, helposti luettavat esitteet ja liikunnan kulttuuritulkkeja.

8.4 Tutkimuskysymys 4. Mitkä ovat liikuntaseurojen, liittojen ja järjestöjen esittämät kehittämissuhteet

Kehittämissuhteissa nousi esiin maahanmuuttajien puutteellinen kielitaito, maahanmuuttajien ja liikuntaseurojen taloudellinen tilanne ja siihen liittyvä tuki, maahanmuuttajille vieraat liikuntalajit, koulutus, kotoutuminen, yhteistyö liikuntaviraston kanssa,

sitoutuminen toimintaan ja sääntöihin, liikuntaseuratoiminta ei ole maahanmuuttajille tuttua, rasismi, yhteistyö liikuntaviraston kanssa. Kooste liikuntaseurojen kehittämisedotuksista (liite 5).

Haastatteluissa tuli esille seuraavia asioita:

”että ennakkoluulot ja asenteet voivat estää lasta liikkumasta liikuntaseurassa. Lisäksi tiedotteet ja sanalliset ohjeet voidaan eri kulttuureissa tulkita tai ymmärtää väärin”.

”Kulttuuri muuttuu positiivisesti pienin askelin, hitaasti. Suomalaiset ovat rauhallista, harkitsevaista ja neuvottelutaitoista kansaa ja mikäli suomalaisille annetaan aikaa niin asenteellisuus ja ennakkoluulot maahanmuuttajia kohtaan muuttuvat. Mitä me vaadimme maahanmuuttajilta ja mikä suomalaisessa kulttuurissa on lakisääteistä, mitä täällä ei missään tapauksessa voi tehdä vedoten kulttuuriin. Rajojen asettaminen maahanmuuttajille on tärkeää”.

Haastattelussa ilmeni, että yhden järjestön toimintaan osallistuu jo enenevin määrin maahanmuuttajia esimerkiksi erotuomarikoulutukset ovat jo suosittuja maahanmuuttajien keskuudessa.

Haastattelussa ilmeni myös, että ikäkäsitemalli on erilainen kuin Suomessa, Somaliassa yli 50-vuotias kuuluu ikääntyneiden joukkoon. Kulttuuri on ikäkäsitemallissa varmasti muuttuva. Lisäksi kellonaika käsite piti opettaa ja monet osallistujat olivat luku- ja kirjoitustaidottomia. Työntekijän näkökulmasta luottamuksen saaminen osanottajiin oli pitkän prosessin tulos. Säännöllinen liikunta kuten jumppa koettiin tärkeänä, joka lisäsi henkistä hyvinvointia. Jumppatuntien lisäksi järjestettiin sauvakävelyä ja vesiliikuntaa oli myös kokeiltu. Liikunnan lisäksi oli keskustelu- ja toimintaryhmiä. Toiminnassa oli mukana vapaaehtoinen tulkki. Järjestöllä on monikulttuurinen työyhteisö, johon on saatu vahvistusta iäkkäiden somalilaisten toimesta.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää ja kartoittaa kolme haastetta: 1. Kuinka moni maahanmuuttaja osallistui liikuntaseurojen toimintaan Helsingissä. 2. Mitkä olivat liikuntaseurojen, liittojen ja järjestöjen näkökulmasta suurimmat haasteet maahanmuuttajien osallistumisesta liikuntatoimintaan. 3. Mitä tukea liikuntaseurat, liitot ja järjestöt toivoivat liikuntavirastolta sekä kehittämisehdotukset.

Opinnäytetyön aineistoa täydennettiin haastatteluin, joita tehtiin neljä kappaletta: kahdelle keskusjärjestölle, yhdelle lajiliitolle ja yhdelle järjestölle. Haastattelujen tavoitteena oli etsiä syvällisempää tietoa maahanmuuttajaliikunnan haasteista ja selvittää tukevatko järjestöjen vastaukset liikuntaseurojen vastauksia.

9.1. Tulospohdinta

Tutkimustuloksena maahanmuuttajia liikkuu helsinkiläisissä liikuntaseuroissa noin 12 – 13 % liikuntaseuran jäsenmäärästä. Tämä on noin 5,5 % Helsingissä asuvien maahanmuuttajien määrästä. Helsinki liikkuu 2009 – 2010 -tutkimuksen mukaan noin 34 % lapsista ja nuorista, jotka ovat iältään 3-18 -vuotiaita, harrasti liikuntaa liikuntaseurassa. Helsinki liikkuu 2002 tutkimuksen mukaan noin 49 % 3- 18-vuotiaista harrasti liikuntaa liikuntaseurassa ja vuonna 2006 vastaava luku oli 51 %. Tässä tutkimuksessa kävi ilmi, että kyselyyn osallistuneissa liikuntaseuroissa alle 19 -vuotiaita maahanmuuttajia liikkui 12 %. Helsinki liikkuu tutkimuksissa ilmeni myös, että pojat liikkuvat liikuntaseuroissa ahkerammin kuin tytöt. Lasten liikunnan harrastaminen liikuntaseuroissa on vähentynyt vuosien varrella ja pohtiessani syitä tähän, niin se voi johtua siitä, että yksityisiä liikuntapalveluiden tarjoajia on tullut lisää, kaikki lapset eivät halua osallistua kilpailuhenkiseen toimintaan ja liikuntaseurojen perimät maksut ovat joissakin lajeissa hyvin suuria.

Tutkimuksen mukaan yhtenä suurimpana haasteena nousi esille maahanmuuttajien taloudellinen tilanne. Tämä selittyy sillä, että maahanmuuttajien työttömyysaste on korkeampi kuin kantasuomalaisten. Vieraskielisten työttömyysaste oli Helsingissä 21 prosenttia ja 20 - 64 -vuotiaiden työttömyysaste 48 prosenttia vuoden 2009 lopussa. Vuonna 2009 yleinen työllisyystilanne heikkeni rajusti globaalin taloustaantumien seurauksena. Maahanmuuttajataustaisten työttömyys lisääntyi kantaväestöä voimakkaammin. Li-

säksi työttömyyden kasvu on jatkunut maahanmuuttajilla muita pidempään (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/41, s. 30). Työttömyyden lisäksi maahanmuuttajien taloudelliseen tilanteeseen vaikuttaa perheiden suuri koko. Tilastoissa mainitaan, että vieraskielisissä perheissä lasten määrä on suurempi kuin kantaväestön. Kotimaankielisissä perheissä neljässä prosentissa on kolme tai enemmän lasta, kun taas vieraskielisissä perheissä yhdeksässä prosentissa on kolme tai useampi lapsi. (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2011/41, s. 20).

Helsingin kaupungin liikuntaviraston liikunnanohjausosaston maahanmuuttajaliikuntastrategian tavoitteena on edistää maahanmuuttajien osallistuminen liikuntaviraston ja liikuntaseurojen järjestämään liikuntatoimintaan. Lasten ja nuorten osallistumista liikuntaseuratoimintaan on helpotettu monin eri hankkein. Merkittävin hanke toiminnan edistämiseksi on ollut Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman luominen vuosille 2009 – 2012. Helsingin kaupunginvaltuusto on myöntänyt erillisen rahoituksen kaupungin eri hallintokunnille lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä eri kaupungin hallintokuntien ja järjestöjen kanssa. Hyvinvointisuunnitelman myötä on kehitetty alakoululaisille EasySport -liikuntaryhmiä ja nuorille 13 – 17-vuotiaille FunAction liikuntatoimintaa. EasySport ja FunAction- liikuntaryhmiä järjestetään yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa.

Maahanmuuttajataustaiset lapset ovat osallistuneet aktiivisesti EasySport -liikuntaryhmiin. Tämä johtuu siitä, että toimintaa järjestetään tiiviissä yhteistyössä ope- tusviraston kanssa. Opettajat tiedottavat toiminnasta ja kannustavat lapsia osallistumaan. Aktiivista osallistumista edistää myös se, että toiminta on maksutonta tai erittäin edul- lista ja toimintaa järjestetään heti kouluajan jälkeen koulujen tiloissa tai lähistön liikun- tapaikassa (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009 – 2012).

Yksi suurimmista haasteista maahanmuuttajien integroitumisessa liikuntaseurojen toi- mintaan oli puutteellinen suomenkielen taito. Vuorovaikutus on haasteellista ja puutteel- lisen kielitaidon vuoksi väärinymmärrykset ovat yleisiä. Kielitaidottomuus vaikeuttaa valmentajan/ohjaajan työtä. Lasten osallistuessa liikuntaseuratoimintaan kommunikointi vanhempien kanssa on usein puutteellista tai mahdotonta. Kielitaitoon liittyy myös lii- kuntatoiminnasta tiedottaminen, jonka liikuntaseurat kokivat myös haasteellisena. Tie-

dotteiden sisällön ymmärtäminen on vaikeaa jos kielitaito on puutteellinen. Maahanmuuttajien joukossa on myös henkilöitä, jotka ovat luku- ja kirjoitustaidottomia (Opetushallitus 2012 s 10). Tämä asettaa haasteita tiedottamiseen. Tiedotteita, esitteitä, mainoksia yms. tehdään, mutta ne eivät tavoita maahanmuuttajia. Tiedotteiden kieli pitää olla selkeää ja osa tiedotteista tulisi olla maahanmuuttajien omalla äidinkielellä.

Haastattelussa ilmeni että, liikuntaseuroille ja maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten huoltajia varten tehdyssä liikuntalajioppaassa on tavoitteena selkeyttää seurassa toimimisen perusasioita. Oppaan keskeisimmät painotukset ovat suomalainen seuratoiminta, seurojen ja joukkueiden maksut ja vanhempien rooli seurassa ja joukkueessa. Opas on käännetty englanniksi, venäjäksi ja somaliaksi. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. on myös tekemässä opasta uimahallien saavutettavuudesta maahanmuuttajien näkökulmasta, joka käännetään eri kielille. Oppaan rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö ja sen laatimiseen on perustettu ohjausryhmä, jossa itse olen mukana. Tavoitteena on, että oppaan sisältö esitellään maahanmuuttajajärjestöille.

Maahanmuuttajataustaiset miehet ja pojat osallistuivat aktiivisemmin liikuntaseurojen toimintaan kuin naiset ja tytöt. Maahanmuuttaja miesten ja poikien keskuudessa ehdottomasti suosituin liikuntalaji on jalkapallo. Naiset ja tytöt harrastavat mieluiten uintia ja jumppaa/aerobicia (SLU -julkaisusarja 7/04). Tämä tutkimus osoitti, että pojat ja miehet harrastavat aktiivisemmin liikuntaa liikuntaseuroissa kuin tytöt ja naiset. Tämä voi johtua monestakin eri syystä, joita ei tutkittu tässä yhteydessä. Elina Stenvallin (2009) tekemä tutkimus, vieraskielisten lasten harrastamisen yhtäläisyydet ja erot, tarkastellaan kotonaan muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien helsinkiläisten harrastamista. Suurimmissa vieraskielisten ryhmissä kuten venäjän- ja somalinkielisillä pojilla oli useammin harrastuksia kuin tytöillä. Kuitenkin Stenvallin tutkimus osoitti, että somalinkielistä puhuvien lasten harrastaminen oli muita kieliä puhuvia harvinaisempaa.

Liikuntaviraston liikunnanohjausosaston kokemuksen mukaan maahanmuuttajataustaiset lapset; tytöt ja pojat osallistuvat koululaisten uimaopetukseen kantäväestön kanssa. Poissaoloja esimerkiksi uskonnollisista ja kulttuurisista syistä on hyvin vähän. Tämä käy selville uimaopettajien tekemistä kyselyistä luokkien opettajille koululaisten poissaolojen syistä. Uimaopetus kuuluu peruskoulun opetussuunnitelmaan ja näin ollen

maahanmuuttajaperheissä ei koeta koulujen uinninopetusta ongelmalliseksi (Liikuntavirasto 2010).

Tutkimuksessa tuli esille, että suomalainen liikuntakulttuuri ei ole tuttua maahanmuuttajille. Lasten ja nuorten huoltajat osallistuivat vähän seuratoimintaan. Suomalainen liikuntakulttuuri on hyvin laaja kokonaisuus. Liikunnan harrastamiseen ja vapaaehtoisuustoimintaan osallistuu merkittävä osa suomalaisista. Liikuntaa harrastetaan kaikissa ikäryhmissä, molemmat sukupuolet mukaan lukien. Tarjontaa on myös erityisryhmille ja ikääntyville (Heikkala 2009 s 3). Suomalaisessa liikuntakulttuurissa voimme puhua ”kolmesta eri tiestä”, jotka ovat kilpailun tie, kunnon tie ja hyvinvoinnin tie (Heikkala 2009, s 7). Hyvinvointipalvelut ovat tulleet mukaan liikuntakulttuuriimme 2000-luvulla ja niiden kysyntä tulee edelleen kasvamaan. Lisäksi huolen aiheena on väestön terveys ja liikunnalla on merkitystä lukuisten yleisten sairauksien, oireyhtymien ja oireiden ehkäisyssä, hoidossa ja kuntoutuksessa sekä toimintakyvyn säilyttämisessä ja parantamisessa (Vuori 2005 s 11). Oletettavaa on, että maahanmuuton yhteydessä ensimmäisenä huolenaiheena on uuden kielen opiskelu, toimeentulon hankinta ja muu elämänhallinta. Liikuntaharrastusten mukaan tulo tapahtuu vasta myöhemmin.

Tässä tutkimuksessa tuli esille, että rasismi ja syrjintä ei ollut merkittävästi mukana liikuntaseurojen toiminnassa. Rasismista ja syrjinnästä keskustellaan liikunnan piirissä harvoin. Kuitenkin arkiliikunta voi pitää sisällään rasistista nimittelyä esimerkiksi vastustajan, yleisön tai kanssapelaajien vanhempien taholta (SLU-julkaissusarja 7/04 s 12). Esimerkiksi Suomen Liikunta ja Urheilu ry. pyrkii edistämään tasa-arvoista liikuntakulttuuria, joissa kaikilla on yhdenvertaiset harrastaa, toimia, ja päättää liikunnassa ja urheilussa (Suomen Liikunta ja Urheilu ry. 2012). Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n hallitus hyväksyi keväällä 2010 monikulttuurisen liikunnan toimintaohjelman, jossa päätoimintamuodot ovat tiedotus ja koulutus n yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa, toimia ja päättää liikunnassa ja urheilussa (Suomen Liikunta ja Urheilu ry.2012).

9.2 Metodien pohdinta

Tein tutkimukseni kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena ja kvalitatiivisena haastattelututkimuksena (Niskanen 1997 140 s).

Opinnäytetyön aineisto kerättiin liikuntaseuroilta kyselylomakkeen avulla. Kyselylomakkeen laatimiseen käytettiin asiantuntijoita. Asiantuntijoina toimivat liikuntavirastosta liikuntajohtaja Anssi Rauramo, suunnittelija Pekka Jyrkiäinen, opetus- ja kulttuuriministeriöstä suunnittelija Kari Koivumäki ja Helsingin kaupungin tietokeskuksesta tutkija Elina Stenvall. Aineisto kerättiin standardoidusti, tietystä perusjoukosta (Hirsijävi, Remes, Sajavaara 2007, s. 193). Kyselylomake pyrittiin tekemään mahdollisimman yksinkertaiseksi ja selkokieliseksi. Suurin osa lomakkeen kysymyksistä oli monivalintakysymyksiä, joihin vastaaminen oli helppoa ja ne tuottivat vähemmän kirjavia vastauksia (Hirsijävi, Remes, Sajavaara 2007, s. 195). Kyselylomakkeita lähetettiin sähköpostilinkin avulla 197 kappaletta. Kyselyyn vastasi 72 liikuntaseuraa. Vastausprosentiksi muodostui 36,5 %. Kyselyä täydennettiin haastattelujen avulla. Haastattelut tehtiin maahanmuuttajaliikunnan asiantuntijoille ja syvennettiin liikuntaseuroilta saatua tietoa. Haastateltujen asiantuntijoiden mielipiteet täydensivät ja avasivat monia maahanmuuttajataustaisten liikuntaan liittyviä seikkoja ja tukivat liikuntaseuroilta saatuja vastauksia.

Yksi metodin haaste oli matalaksi jäänyt vastausprosentti. Toisaalta, vaikka vastausprosentti oli melko alhainen, niin se on kuitenkin tutkimuksen kannalta riittävä. Tutkimukseen valittiin liikuntaseurat siten, että kaikki liikuntalajit, joita helsinkiläisissä liikuntaseuroissa harrastetaan, olivat edustettuina. Tutkimuksessa kävi selville, että Helsingissä harrastetaan useita liikuntalajeja, joihin maahanmuuttajat eivät osallistu lainkaan. Liikuntaseurat, joilla ei ollut kokemuksia maahanmuuttajien osallistumisesta liikuntaseuratoimintaan, jättivät vastaamatta kyselyyn. Muita vastaamatta jättämisen syitä olivat mahdollisesti henkilöiden suuri vaihtuvuus liikuntaseuroissa tai kysely ei kohdentunut oikeille henkilöille. Useissa liikuntaseuroissa toimivat henkilöt tekevät edelleen seuraustyötä oman päätyönsä ohella, joten kyselyihin vastaamista ei koeta tärkeäksi ja yhteistyön tekeminen ja sen kehittäminen esimerkiksi liikuntatoimen kanssa voi olla haastavaa (Oljakka 2012).

Haastatteluja olisi voinut tehdä useammalle liikuntaseuralle ja näin täydentää vastausten määrää. Haastatteluihin tosin menee paljon aikaa ja aineiston käsittely ja litterointi sekä

syöttäminen ohjelmistoon vie myös oman aikansa. Lisäksi liikuntaseurojen kanssa yhteisen ajan löytyminen voi olla haasteellista.

Tutkimuksessa kävi selville (sähköpostiviestien 3 kpl ja puhelinsoittojen 7 kpl), että joissakin liikuntaseuroissa oli vaikeuksia vastata kysymykseen, joka koski maahanmuuttajien määrää seuroissa. Tiedon etsiminen seuran jäsenrekisteristä oli mahdotonta. Näitä liikuntaseuroja pyydettiin arvioimaan maahanmuuttajien määrää. Koekyselyssä kyseistä haittaa ei ollut havaittavissa.

Itselläni on monen vuoden kokemus maahanmuuttajaliikunnasta. Omassa työssäni törmään samoihin haasteisiin kuin liikuntaseurat. Esimerkkinä voin mainita tyttöjen uimakouluihin ilmoittautumisen. Tyttöjen uimakouluihin osallistuu paljon maahanmuuttajataustaisia tyttöjä. Ilmoittautumistilanne voi olla hyvinkin haastava huoltajien puutteellisen kielitaidon vuoksi. Tässä tutkimuksessa ei kuitenkaan merkittävästi tullut esille maahanmuuttajien sitoutumattomuutta järjestettävään liikuntatoimintaan. Liikuntaviraston järjestämiä liikuntaryhmiä naisille on jouduttu peruuttamaan huonon sitoutumisen vuoksi. Kuitenkin on todella ilo huomata, että maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret jo enenemässä määrin osallistuvat niin liikuntaviraston kuin liikuntaseurojen toimintaan.

10 TOIMENPITEET

1. HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKUNTAVIRASTON AVUSTUSJÄRJESTELMÄN UUSIMINEN

- Uuteen avustusjärjestelmään luodaan urheiluseuroille mahdollisuus saada kohdennettua avustusta maahanmuuttajaliikuntatoiminnan järjestämisestä.
- Liikuntavirasto jatkaa maahanmuuttajataustaisille liikuntaseuroille tiedotustilaisuuksien järjestämistä avustusten hakemisesta ja liikuntatilojen varaamisesta.

2. YHTEISTYÖ LIIKUNTASEUROJEN JA MAAHANMUUTTAJAJÄRJESTÖJEN KANSSA

- Liikuntavirastolla on yhteyshenkilö, joka ohjaa maahanmuuttajia ottamaan yhteyttä liikunta-asioissa oikeisiin tahoihin. Yhdyshenkilö toimii myös maahanmuuttaja liikunta-asioissa urheiluseurayhdyshenkilönä.
- Tiivistetään yhteistyötä maahanmuuttajataustaisten järjestöjen kanssa yhteistyössä kaupungin maahanmuutto-osaston kanssa. Ensimmäinen liikuntaa käsittelevä järjestöfoorumi järjestetään 8.5.2012 Itä-Helsingissä. Järjestöfoorumissa on aiheena liikuntavirasto kesäkauden toiminta; ohjattu liikunta, liikuntaseurojen toiminta, uimarannat, liikuntapuistot ja urheilukentät sekä toiminta Liikuntamylyssä. Tilaisuudessa keskustellaan liikuntatoiminnan kehittämistä maahanmuuttajien näkökulmasta. Tilaisuuksia tullaan järjestämään myös muilla asuinalueilla Helsingissä.
- Liikuntaviraston henkilöstölle ja liikuntaseurojen ohjaajille/valmentajille järjestetään koulutustilaisuuksia.
- Liikunnan yhteistyökursseja järjestetään maahanmuuttajajärjestöjen ja liikuntaseurojen kanssa. Liikuntatoiminnasta tiedottamista kehitetään yhteistyössä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa

3. MATALAN KYNNYKSEN LIIKUNTATOIMINTA

- EasySport ja FunAction –harrasteliikuntatoiminta on hyvä esimerkki matalan kynnyksen liikuntaryhmistä. Toiminta on maksutonta tai edullista ja näin tarjotaan kaikille lapsille ja nuorille mahdollisuus löytää itselleen liikuntaharrastus. Liikuntaviraston tulevaan liikuntastrategiaan yhtenä toimenpide-ehdotuksena tulee olla matalan kynnyksen liikuntaryhmien järjestäminen lapsille ja nuorille. Liikuntaryhmät pitää olla hinnaltaan edullisia. Matalan kynnyksen liikuntaryhmiä järjestetään yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa.

- Liikuntaviraston tavoitteena on terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien aktivoiminen. Useassa tutkimuksessa on tullut esiin, että maahanmuuttajat kuuluvat liian vähän terveytensä kannalta liikkuvien ryhmään. Liikunnan starttikurssit, jossa tutustutaan moniin liikuntalajeihin ja herätetään innostus liikuntaa kohtaan, tuotetaan sekä kantaväestölle että maahanmuuttajille. Maahanmuuttajille järjestetään myös omia liikunnan tutustumiskursseja.
- Pyritään hakemaan ulkopuolista rahoitusta alle kouluikäisten lasten ja kotiäitien liikunnan harrastamisen lisäämiseksi. Toiminta aloitetaan alueella jossa asuu paljon maahanmuuttajia ja liikuntaa edistäviä hankkeita on vähän.

LÄHTEET

Ahjokivi Riitta. 2008, Liikunta maahanmuuttajien elämässä, Jyväskylän yliopisto, liikuntatieteiden laitos, liikuntapedagogiikan pro gradu -tutkielma, 2, 6 s.

Digium Enterprise. Raportoinnin ja tilastoinnin hyödyntäminen, materiaalin omistaja FC Sovelto Oyj, 5 s.

Fagerlund Emilia; Maijala Hanna-Mari. 2011, Saa hengata eri porukan kanssa, Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten liikuntaan osallistumisen tukeminen, Jyväskylä: LIKES, 18, 19 s

Fogelholm, Mikael, Vuori, Ilkka toim. 2504. Terveysliikunta. Fyysinen aktiivisuus terveyden edistämiseksi, Kustannus Oy Duodecim 2005, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2005, 11 s

Haverinen, Hannele. 2002, Opinnäytetyö, Maunulan lähiöliikunta, Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu Vierumäen liikuntainstituutti, Liikunnan ammattikorkeakoulututkinto 14 s.

Heikkala, Juha.2009, Johdatus liikuntakulttuuriin, Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry, 3, 9 s

Helsingin kaupunki, http://www.hel.fi/liikunta/viraston_esittely Luettu 22.5.2012

Helsingin kaupunki, <http://www.hel.fi/liikunta/lähiöliikunta> Luettu 22.5.2012

Helsingin kaupunki, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009 - 2010.Tiivistelmä kaupunginvaltuuston hyväksymästä suunnitelmasta 4.11.2009, 3, 19 s.

Helsingin kaupungin liikuntaviraston julkaisuja, sarja A. Helsingin kaupungin liikuntapolitiittinen ohjelma vuosiksi 2001 – 2012, Helsinki: Frenckellin Kirjapaino Oy 2002, 4 s.

Helsingin kaupungin liikuntavirasto. Liikunnanohjausosaston selvityksiä koululaisten uimaopetuksen poissaoloista vuonna 2010

Helsingin kaupungin liikuntavirasto. Liikuntalautakunta 2009, kaupunginhallitukselle annettu lausunto khs/2008-2231/479, Liik 2008/336/479P 27.1.2009, liikuntaviraston arkisto puh. (09) 310 87765.

Helsingin kaupungin tietokeskus. Helsingin väestö vuodenvaihteessa 2010/2011 ja väestömuutokset vuonna 2010, 5, 11, 13 s.

Helsingin kaupungin tietokeskus 2011/41. Helsingin ulkomaalaisväestö vuonna 2011, 3, 4, 6, 9, 10, 20, 30 s.

Helsinki liikkuu 2010 –tutkimus [www], Luettavissa <http://hel.fi/liikunta/talous> ja tavoitteet/tutkimukset, raportit, selvitykset. Luettu 2.1.2012

Hirsijärvi, Sirkka; Remes, Pirkko; Sajavaara Paula. 2009, Tutki ja kirjoita, 15. – 16. painos. Kariston Kirjapaino Oy, Hämeenlinna 2010, 125, 193, 195, 222, 225 s.

Järventausta, Hanna; Moisala, Markku; Toivakka, Sari. 1999, Tutkimalla oppii, Tutkimusenteko –opas, WSOY –Kirjapainoyksikkö, Porvoo 1999, 49 s.

Kajaanin ammattikorkeakoulu, [http://www.kajak.fi/opariopinnaytetyopakki/teoreettinen materiaali/tutkimusmateriaali/laadullisen-analyysi-ja-tulkinta/teemoittelu](http://www.kajak.fi/opariopinnaytetyopakki/teoreettinen_materiaali/tutkimusmateriaali/laadullisen-analyysi-ja-tulkinta/teemoittelu) Luettu [17.10.2012](#)

Kansallinen liikuntatutkimus 2009 – 2010, Aikuisliikunta. SLU:n julkaisusarja 6/2010 [www], julkaistu 2010. Luettavissa: <http://www.slu.fi/Liikuntapolitiikka/Liikuntatutkimus>. Luettu 2.1.2012

Kansallinen liikuntatutkimus 2009 – 2010, Lapset ja nuoret. SLU:n julkaisusarja 7/2010 [www], julkaistu 2010. Luettavissa:

<http://www.slu.fi/Liikuntapolitiikka/Liikuntatutkimus>. Luettu 2.1.2012

Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386 Luettavissa:

http://www.maahanmuuttovirasto/tietoa_muualta/kotouttaminen. Luettu 22.5.2012

Maahanmuuttovirasto, <http://www.hel.fi/maahanmuutto/neuvontaa> maahanmuuttoasioissa Luettu 22.5.2012

Maahanmuuttovirasto, <http://www.maahanmuuttovirasto.fi/tilastot> Luettu 22.5.2012

Maahanmuuttovirasto, <http://www.maahanmuuttovirasto.fi/pikalinkit/sanasto> Luettu 22.5.2012

Maahanmuuttovirasto, http://www.maahanmuuttovirasto.fi/tietoa_muualta/kotouttaminen Luettu 22.5.2012

Metsämuuronen, Jari. 2011, Laadullisen tutkimuksen perusteet, Metodologia –sarja 4. 2. tarkistettu painos, painettu Virossa 2011, 40 s.

Monimuotoisuus ja maahanmuutto [www], julkaistu 2009. Luettavissa:

<http://www.hel.fi/heke/maahanmuutto> Luettu 22.5.2012.

Myrén, Kati. 1999. Pois paitsiosta – maahanmuuttajien liikuntaharrastukset ja vapaa-ajanvietto Suomessa. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 122. Jyväskylä: LIKES

Mångfall, Idrott och intergration –en statistisk undersökning, [www], julkaistu 2010, 18 s. Luettavissa: http://www.rf.se/forskning_och_fakta/Statistik_från_RF Luettu 15.2.1011

Niskanen, Vesa A. (toim.) 1997. Tieteellisten menetelmien perusteita ihmistieteissä. Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus 3. muuttamaton painos. Yliopistopaino 1997, 140 s.

Oljakka, Ritva 2012, Haastattelu liikuntaseurayhteistyön haasteet [suull.]. Transkriboitu ja liitetty aineistoon 26.6.2012

Opetushallitus, Määräykset ja ohjeet 2012:2. Aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetussuunnitelman perusteet 2012 [www], julkaistu 2012. Luettavissa http://www.oph.fi/julkaisut/luettu_11.7.2012 10 s

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2010:16, 9 s.

Ramboll 2009. Maahanmuuttajabarometrin loppuraportti 21.12.2009, tilaajana sisäasianministeriö, 1, 35 s.

Rönkkö, Eva. 2007, Maahanmuuttajaliikunnan hanke, loppuraportti 2006, s 5, 6, 7 s.

Satola, Päivi. 2011, Haastattelu kokemuksia maahanmuuttajanaisten liikuntaryhmien ohjaamisesta [suull.]. Transkriboitu ja liitetty aineistoon 14.11.2011.

Soini, Tytti. 2012, Haastattelu EasySport toiminnasta ja maahanmuuttaja lasten osallistumisesta toimintaan [suull.]. Transkriboitu ja liitetty aineistoon 13.1.2012.

Sinisalo, Elina 2009. Maahanmuuttajien liikuntaharrastukseen vaikuttavat tekijät ja liikuntapaikkojen saavutettavuus pääkaupunkiseudulla, Jyväskylän yliopisto, liikuntatieteiden laitos, liikunnan yhteiskuntatieteiden pro gradu –tutkielma, 108, 109 s.

Stenvall, Elina. 2009, Vieraskielisten lasten harrastamisen yhtäläisyydet ja erot, Joroinen Tuula (toim.): Maahanmuuttajien vapaa-aika ja kulttuuripalvelut pääkaupunkiseudulla. Helsingin kaupungin tietokeskus, 2009, 89, 91, 94, 95 s.

Suomen Liikunta ja Urheilu ry.,http://www.slu.fi/lum/numero-16-2011/tutkittua/liikunnasta_apua_maahanmuuttajille Luettu 2.12.2011

Suomen Liikunta ja Urheilu; SLU- julkaisusarja. 7/04, Liikunta on yhteinen kieli, Hyvän seuran opas monikulttuuriseen arkeen, 9,16 s

Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Kuntaselvitys: Maahanmuuttajien liikunta kunnissa, Kysely kunnan liikuntatoimelle sekä maahanmuuttotyön koordinaattoreille. SLU – julkaisusarja 3/07, 7s

Suomen Liikunta ja Urheilu ry. 2010. Monikulttuurisen liikunnan toimintaohjelma, SLU:n Reilu Peli -valiokunta, Helsingissä, 04.03.2010

Valli, Raine. 2001, Johdatus tilastolliseen tutkimukseen, Opetus 2000, Jyväskylä: PS - kustannus 2001, 106, 108 s.

Zacheus, Tuomas 2011. Tapaaminen opetus- ja kulttuuriministeriössä 28.2.2012 aiheena maahanmuuttajaliikunnan tutkimukset [suull.]. Transkriboitu ja liitetty aineistoon 19.2.2012.

Arvoisa vastaaja!

KYSELY MONIKULTTUURISESTA LIIKUNTATOIMINNASTA

Suomessa asuu tällä hetkellä noin 150 000 maahanmuuttajaa ja määrä nousee lähivuosina. Suomeen muuttaa vuosittain noin 10 000 maahanmuuttajaa. Suurin osa noin 50 % maahanmuuttajaväestöstä asuu pääkaupunkiseudulla.

Liikunnalla on merkitystä maahanmuuttajien kotouttamisessa ja osallistuminen esimerkiksi liikuntaseurojen toimintaan lisää kantaväestön ja maahanmuuttajien vuorovaikutusta, jossa molemmat osapuolet voivat saada virikkeitä toistensa osaamisesta ja kokemuksesta.

Tämän kyselyn tavoitteena on selvittää maahanmuuttajien osallistuminen liikuntaseurojen toimintaan. Ensisijaisena tavoitteena on selvittää, millä tavalla liikuntavirasto voi tukea ja auttaa liikuntaseuroja monikulttuurisuuden edistämässä ja maahanmuuttajien integroitumisessa liikuntaseurojen toimintaan. Lisäksi selvitetään mitä haasteita ja esteitä liikuntaseuroilla on ollut maahanmuuttajien integroitumisessa. Liikuntavirasto käyttää tuloksia monikulttuurisen liikuntatoiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun sekä yhteistyöhön liikuntaseurojen kanssa. Kyselyyn osallistuu noin 200 liikuntaseuraa.

Tämän opinnäytetyö on osa Maria Nyströmin opintoja ammattikorkeakoulu Arcadassa. Opinnäytetyötä ohjaa liikunnan koulutusohjelman vastaava Topi Taskinen.

Kyselyyn vastanneiden kesken arvomme liikuntaviraston kausikortteja ja uimahallilippuja.

Kyselyyn vastaaminen vie aikaa noin 5 - 8 minuuttia.

Lisätietoja antaa liikuntapalvelupäällikkö Maria Nyström, puh. 050 - 5815777 tai sähköposti maria.nystrom@hel.fi

Kiitämme jo etukäteen vastauksestanne, jonka toivomme teidän palauttavan **12.11.2010 mennessä.**

Petteri Huurre
vs. liikuntajohtaja
liikuntavirasto

Maria Nyström
liikuntapalvelupäällikkö
liikunnanohjausosasto

Liite 2.

Kysely maahanmuuttajien osallistumisesta liikuntaseurojen toimintaan Helsingissä

1. Liikuntaseuran nimi: _____

2. Vastaajan asema liikuntaseurassa:

() Puheenjohtaja/toiminnanohjaaja

() Sihteeri

() Jokin muu, mikä _____

3. Kuinka paljon liikuntaseurassanne on jäseniä?

() alle 100

() 101-200

() 301-400

() 401-500

() 501-600

() 601-700

() 701-800

() 801-900

() 901-1000

() yli 1000

4. Kuinka monta prosenttia liikuntaseuranne jäsenistä on alle 19-vuotiaita?

() 15% tai vähemmän

() 16-20%

() 21-30%

() 31-40%

() 41-50%

() 51-60%

() 61-70%

() 71-80%

() 81-90%

() 91-100%

5. Mitä liikuntalajeja liikuntaseurassanne harrastetaan?

6. Millä alueella liikuntaseuranne pääsääntöisesti toimii?

- Koko kaupungin alueella
- Eteläisellä ja keskisellä alueella
- Läntisellä alueella
- Pohjoisella ja koillisella alueella
- Itäisellä ja kaakkoisella alueella
- Jokin muu, mikä _____

KYSYMYKSET JOTKA KOSKEVAT MAAHANMUUTTAJIEN INTEGROITUMISTA LIIKUNTASEUROJEN TOIMINTAAN

7. Kuinka monta prosenttia liikuntaseuranne jäsenistä on maahanmuuttajataustaisia?

- alle 10%
- 11-21%
- 21-30%
- 31-40%
- 41-50%
- 51-60%
- 61-70%
- 71-80%
- 81-90%
- 91-100%

8. Kuinka monta prosenttia liikuntaseuranne jäsenistä on maahanmuuttajataustaisia alle 19-vuotiaita?

- alle 10%
- 11-21%
- 21-30%
- 31-40%
- 41-50%
- 51-60%

- 61-70%
- 71-80%
- 81-90%
- 91-100%

9. Paljonko maahanmuuttajajäsenistä on tyttöjä/naisia?

- alle 10%
- 11-21%
- 21-30%
- 31-40%
- 41-50%
- 51-60%
- 61-70%
- 71-80%
- 81-90%
- 91-100%

10. Paljonko maahanmuuttajajäsenistä on poikia/miehiä?

- alle 10%
- 11-21%
- 21-30%
- 31-40%
- 41-50%
- 51-60%
- 61-70%
- 71-80%
- 81-90%
- 91-100%

11. Järjestääkö liikuntaseuranne omia liikuntaryhmiä maahanmuuttajille?

- Kyllä
- ei

12. Jos vastasitte kyllä, niin minkälaisia liikuntaryhmiä järjestätte?

13. Mitkä ovat liikuntaseuranne näkökulmasta suurimmat haasteet maahanmuuttajien integroitumisessa liikuntaseuran toimintaan?

- Maahanmuuttajien kielitaidottomuus
- Väärinymmärrykset
- Maahanmuuttajien sitoutumattomuus
- Muiden jäsenten yleinen suvaitsemattomuus
- Maahanmuuttaja perheiden taloudellinen tilanne
- Jokin muu, mikä _____

14. Onko liikuntaseuranne ohjaajilla/valmentajilla riittävästi resursseja kohdata maahanmuuttajat?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

15. Jos vastasitte ei, niin voitteko kertoa, mitä resursseja ei ole riittävästi?

16. Osallistuvatko maahanmuuttajalasten ja -nuorten huoltajat aktiivisesti liikuntaseuranne toimintaan?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

17. Onko seurassanne maahanmuuttajataustaisia ohjaajia/valmentajia?

- Kyllä
- Ei

17 a) Jos vastasitte kyllä, niin kuinka paljon?

17 b) Ja mistä maasta?

18. Minkälaista tukea toivotte liikuntavirastolta monikulttuurisuuden edistämiseksi liikuntaseuroissa:

- Koulutusta
- Liikuntaryhmiä yhteistyössä liikuntaviraston kanssa
- Avustusten jaossa monikulttuurisuuden huomioiminen
- Apua tiedottamisessa
- muuta, mitä _____

19. Kommentteja ja kehittämissuhteita:

Liite 3.

KYSELYYN VASTANNET LIIKUNTASEURAT:

1. Karhu-Kissat ry
2. Myllypuron taitoluisteluklubi ry.
3. Helsingin Autismi- ja Aspergeryhdistys ry.
4. Helsingin Kisa-Toverit ry.
5. Sata-tennis ry.
6. Myllypuron naisvoimistelijat ry.
7. Helsingin ju-jutsuklubi ry.
8. Helsingin sydäntoipilaat ry.
9. Helsingin Työvään Luistelijat ry.
10. Helsingin Kanoottiklubi ry.
11. Machikara ry.
12. Circus Helsinki
13. Laajasalon Palloseura ry.
14. Urheilu –ja kulttuuriyhdistys Spartak ry.
15. HC Kiffen 1908 ry.
16. Puna-Mustat ry.
17. Helsingin Taitoluisteluklubi ry.
18. Kontulan Kunto ry.
19. Työttömien Liikunta Liikauttajat ry.
20. Pantterit ry.
21. Helsingin seudun Psoriasisyhdistys ry.
22. Helsingin Luistelijat ry.
23. Pallokerho-35 ry.
24. Helsingin Taekwondo-seura ry.
25. Suomen Wushu Kungfu Seura ry.
26. Fliku -82 ry.
27. V- ja U-seura Pakilan Visa ry.
28. Malmin Palloseura ry.
29. Maunulan naisvoimistelijat ry.
30. Pakilan Voimistelijat ry.
31. Mondial Stars ry.
32. Kannelmäen voimistelijat ry.
33. Helsingin Paini-Miehet ry.
34. Herttoniemen Toverit (HerTo) ry.
35. Suomen Chi Kung ry.
36. Fin Tennis & Pentathlon ry.
37. Karhupojat ry.
38. Nei Gong ry.
39. Myllypuron Pauhu ry.
40. Viipurin Urheilijat ry.
41. Helsingin Jyry ry.
42. Helsingin Atleettiklubi ry.
43. Capoeira Capital ry.
44. Itäkeskuksen monikulttuurinen asukasyhdistys ry.
45. HIFK jääkiekkojuniorit
46. Helsingin Lawn-Tennis Klubi ry.
47. Helsingin kuurojen urheiluseura HERO ry.

48. Oulunkylän Kiekko-Kerho ry.
49. Malmin eläkeläiset ry.
50. Laajasalon voima ry.
51. Helsingin moottorikerho ry.
52. Puistolan Pyry ry.
53. Touhis ry.
54. Sampo 2000 ry.
55. Mondial Stars ry.
56. FC Kontu ry.
57. Herttoniemen Kisa ry.
58. Icehearts ry.
59. FC Kiffen 08 ry.
60. HPS ry.
61. Mellunkylän Kontio ry.
62. Käpylän Pallo ry.
63. Pallo-Pojat Juniorit ry.
64. HIFK Bandy ry.
65. Helsingin nyrkkeily talli ry.
66. Helsingin Kehitysvammatuki ry.
67. Malmin Urheilijat ry.
68. Kulosaaren Liikuntaseura ry.
69. HJK –juniorit ry.
70. Puotinkylän Valtti ry,
71. HNMKY ry.
72. Koillis-Helsingin Maahanmuuttajien Urheiluseura ry.

Liite 4. Valmentajien/ohjaajien kokemia haasteita

- *Lajiliiton koulutuksissa ei ole käsitelty maahanmuuttajien kohtaamista, jos ongelmia integroitumisessa esiintyy.*
- *Kielitaito, taitoluistelusta kiinnostuneet maahanmuuttajat ovat pääosin venäjänkielisiä lapsia. Asioiden hoitaminen huonosti puhuvien vanhempien kanssa on ajoittain haastavaa.*
- *Toimintaa käytännön tasolla tekeviä osaavia henkilöitä ei ole riittävästi, käytännössä ryhmien ohjaajia.*
- *Valmentajia jotka osaisivat käsitellä maahanmuuttajia.*
- *Esimerkiksi rahoitus, ohjaajat/valmentajat ja avustajat ovat vapaaehtoisia, liikuntavirasto maksaa noin 500 - 600 euroa vuodessa, joka ei edes riitä tilan vuokran maksamiseen. Tilan vuokra on noin 3000 euroa vuodessa, joten varat kerätään pelaajilta. Monella pelaajalla on huono taloudellinen tilanne. Suurimmat kulut maksaa johtokunta yhdistyksessä omasta taskustaan joka vuosi. Tulvaisuudesta ei ole tietoa, ei olla varmoja mihin meidän ”bensa loppuu”. Toiminta jatkunut kahdeksan vuotta ei kenenkään avulla ei myöskään kaupungilta.*
- *Järjestämme toimintaa eläkeikäisille. Tavoitamme lähinnä Inkerin- ja Viron paluumuuttajia. He tulevat lähinnä käsityökerhoon ja kuorotoimintaan. Jokunen on ollut kuntojumpassa tiistaisin.*
- *seuralla on valmentajia mutta ei paljoakaan taloudellisia resursseja palkata ammattilaisia projektiin.*
- *Asioiden hoitaminen on haasteellista eikä oikeita keinoja sen hoitamiseen tunnu löytyvän. Vanhempia harvemmin näkee ja kun näkee ei aina ole mahdollisuutta asioita käydä niin pitkään läpi kun tarvetta olisi. Kirjallinen tieto ei perheitä tavoita. Ohjaajilla ei myöskään ole tietoa kulttuurien eroihin liittyen ja se tuo haasteita ja aiheuttaa mielipahaa.*
- *Ohjaajien/ valmentajien koulutus yhteistyössä toisen järjestön kanssa. Koulutus sisältää neljä kokoontumiskertaa ja kaikki tapahtumat, kokemukset ohjaus/valmennustilanteessa kirjataan ylös ja käsitellään koulutuksissa.*
- *Liikunta on yhteinen kieli, jonka vuoksi integroituminen liikuntaseuran toimintaa on tärkeä, itseluottamus lisääntyy ja tuntee olevansa osa tätä yhteiskuntaa.*

Liite 5. Liikuntaseurojen esittämät kehittämisehdotukset

”Maahanmuuttajia pitäisi saada noin 10 henkilöä, että saataisiin ryhmä ja heidän on sitouduttava, koska tämän vaiva tulee vanhempana niin kieli ym. pitää huomioida”.

” Meillä on LPS:ssä vielä niin vähän maahanmuuttajataustaisia toimijoita tai lapsia, että on vaikea vielä oikein kommentoida näihin. Olemme tulleet hyvin toimeen jo mukana olevien kanssa. Vaikeinta on se, että tiedotus vanhemmille kulkee sähköpostitse ja usein tuntuu että näiden perheiden aikuiset eivät välttämättä ymmärrä saamiaan viestejä tai sitten eivät vain jaksa kommentoida/toimia annettujen ohjeiden mukaan. Pääasiassa kaikki hyvin kuitenkin”.

” Kielitaidottomuus aiheuttaa ryhmissä väärinymmärryksiä ja sitä kautta myös muiden suvaitsemattomuutta. Maahanmuuttajalapsilla on vaikea noudattaa yleisiä pelisääntöjä, joka johtunee todennäköisesti siitä, että he eivät osaa kieltä hyvin. Vaihtoehto on kulttuurien erilaisuus. Ehkä suomalaiset ovat lapsesta asti opetelleet kuuntelemaan ja noudattamaan sääntöjä kotona ja koulussa. Usein miten tottelemattomuus ja asioiden tekeminen tahallisesti väärin häiritsee muiden keskittymistä nauttimaan liikunnan ilosta. Tämä on myös ohjaajille suuri haaste”.

”Suurin ongelma maahanmuuttajataustaisten vanhempien kanssa toimimisessa on yhteisen kielen puute/vanhempien kielen heikko taso. On todella hankalaa, kun lapsi joutuu toimimaan tulkkina kysymyksissä, jotka eivät hänelle oikeasti kuulu. Olemme todella miettineet, pitäisikö osan valmentajista alkaa opetella venäjää, jotta asiat saataisiin hoidettua asianmukaisesti venäläisten vanhempien kanssa. Tämä tuntuu kuitenkin aika huimalta ekstrapanostukselta. valmentajien taholta. Tosiasia on kuitenkin tällä hetkellä, että meillä on lapsia/nuoria, jotka viettävät saleillamme 15 – 20 tuntia viikossa ilman, että meillä on juuri mitään todellista kontaktia heidän vanhempiansa. Kaikki viestitys tapahtuu vain

lapsen/nuoren itsensä kautta. Erityisesti loukkaantumisiin liittyvissä asioissa tämä tuntuu aika mielettömältä tilanteelta.”

Taitoluistelu on niin kallis laji, että se karsii lahjakkaita luistelijoita. Erityisesti venäläiset ovat kuitenkin kovin kiinnostuneita lajista ja heillä on kovat tavoitteet ja odotukset lapsilleen riippumatta siitä, että onko perheellä varaa. Yksinluistelu kilparyhmissä kustannukset ovat useita satoja euroja kuukaudessa”.

”Esimerkiksi sosiaalitoimistoihin tai vaikkapa maahanmuuttaja palveluiden/yhdistysten ilmoitustaululle ym. viedä tiedotteita paikallisista liikuntaseuroista. Sosiaalipalveluissa tulisi olla tietoa harrastusmahdollisuuksista, jotta osaisivat paremmin ohjata maahanmuuttajia toiminnan pariin”:

Avustusten jaossa tärkeä huomioida, ettei maahanmuuttajien resurssit riittää kattaa suomalaisten seuran kustannukset. Integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan urheilun kautta on ”kallista”. Maahanmuuttajaseuran jäsenet toiminnassaan säilyttävät oman kulttuurinsa arvoja ja kielen. Ei ole pahasta olla monikulttuurinen”.

” Toivoisin että antaisitte resursseja sekä avustuksia maahanmuuttajien nuorten pitämisestä kadulta pois. Toivoisimme että autaisitte vähän vuokratuloissa sekä ohjaaja/valmentaja kuluissa ”.

”Liikuntaviraston tuella meidän seura pyrkii kehittämään talviunufight Helsingissä. Tämä uusi laji koostuu seuraavista osista: hiihtäminen noin 400 metriä, ammunta maalitauluun seisaalta, polvilta tai maaten, lumipaini. Laji myös esitellään kulttuuriohjelmalla talviolympiakisoissa Sochissa vuonna 2014. Unifight on esterata, monipuolinen, kannustava ja hauska liikunta lapsille ja myös aikuisille”.

Koska maahanmuuttajien lapset hakeutuvat runsain joukoin juuri jalkapallon pariin, olisi varmaan hyvä aloittaa aktiivisempi dialogi Liv:n ja jalkapalloseurojen (piirin) kesken, kuinka asiaa liittyviä ongelmia/kysymyksiä voitaisiin kohdata. Muutama kysymys/aihe olikin jo edellä mainittu, kuten esim.: -Suomalainen seuratoimintamalli ylipäättänsä (talkooinen yms, osallistumisineen) – vanhempien integroiminen toimintaan – mitä ulkopuolista taloudellista apua saatavilla?

Esimerkiksi jalkapallon harrastamisen kustannukset ovat nousseet huomattavasti, koska maksulliset harjoituspaikat (hallit, lämmitettävät kopit jne.) ovat nykyään arkipäivää. Lasten/nuorten mentaliteettierot. Tässä yhteydessä maahanmuuttajanuoret tarvitsisivat ohjausta, miten suhtautua erilaisiin reaktioihin, kuten esim. rasismiin ja muuhun ”kavereiden” huutelu, valmentajan kritiikkiin jne”.

” Kaupunki tai kunnan tulisi aktiivisesti ekonoomisesti tukea maahanmuuttajaperheiden harrastustoimintaa”.

” Maahanmuuttajilla on vaikeuksia suoriutua maksuista, esim. ratsastus on heille liian kallista ja koska emme voi tarjota uintikerhoja ilmaiseksi joudun yleensä juuri heiltä perimään suorituksia ja se kieltämättä teettää ylimääräistä työtä. Meillä ei ole yhdistyksessä palkattua työvoimaa. Hankkisimme maahanmuuttajaperheille avustusta jos sellainen olisi mahdollista. Toinen asia on, se että uintiryhmässä tulee olla avustaja vedessä ja maahanmuuttajilla tämä on vaikeaa uskollisista syistäkin. Myös kieli asettaa haasteita, jos kumpikaan vanhemmista ei puhu suomea tai englantia”.

”Monikulttuurisuus on alueellamme mahdollisuus, mutta myös haaste kuinka voimme siihen vastata. Apu olisi todellakin tarpeen. Ennen kaikkea tiedon jakaminen”.

” Maahanmuuttajia ei rekisteröidä erikseen seurassamme, joten emme voineet vastata heidän lukumääriinsä liittyviin kysymyksiin. Maahanmuuttajia näkyy eniten meidän lasten ryhmissämme (jumppakoulu ja perheliikunta), aikuisten ryhmissä heitä on vain pelkissä naisten ryhmissä(eivät välttämättä voi mennä sekaryhmiin uskontonsa vuoksi, minkä takia ovat kokeneet hyvänä, että meillä on tarjota myös pelkästään naisille suunnattuja tunteja). Usein maahanmuuttajaiset tulevat ryhmiimme suomalaisten ystäviensä huokuttelemana ja heidän seurassaan. Lasten ryhmissä ohjaajiemme suurimpana haasteena ovat yleensä maahanmuuttajalasten ja heidän vanhempiensa kielitaidottomuus ja sen kautta tapahtuvat väärinymmärrykset (kaikki eivät osaa välttämättä edes englantia). Olemme kuitenkin aktiivisesti pohtineet keinoja väärinymmärrysten välttämiseksi, sekä maahanmuuttajalasten integroitumiseen ryhmiimme (esim. kummitoiminnan avulla). Meillä on tällä hetkellä tekeillä englanninkielinen osuus

kotisivuillemme tunteihin ym. perusasioihin liittyen, mikä osaltaan helpottavat ei-suomenkielisten kynnystä tulla tutustumaan toimintaamme. Koska olemme toiminta-alueella merkittävä hyvinvoinnin edistäjä, toivomme että maahanmuuttajille kerrottaisiin heidän kotouttamisessaan alueella olevista edullisista liikuntamahdollisuuksista. Tällä hetkellä seuramme tunnit ovat kohtuullisen edullisia verrattuna alueella oleviin yksityisiin liikunnan tarjoajiin. Koska kaupungin liikuntatilojen salivuokrat ovat kuitenkin koko ajan nousussa, asettaa se paineita kausimaksujen nostamiseen seurassamme. Toivommekin kaupungin ottavan tämän huomioon salivuokria korottaessa. Jo tällä hetkellä meidän hintamme saattavat olola vähävaraisille liian kalliita”.

”Olisi hienoa jos kaupunki tukisi seuroja, jotta saataisiin maahanmuuttajataustaisetkin laajemmalti mukaan liikuntaharrastuksen pariin”.

”Eläkeläiset ry:n hankeprojektin rahoitus on loppunut. Siltä järjestettiin yhteistoimintaa paikallisjärjestöjen kanssa kulttuurin ja liikunnan merkeissä. Yhteisiä tapaamisia on joillakin alueilla. Täällä Malmilla he toimivat omassa ryhmässä sosiaalikeskuksen tiloissa, joitakin tapaamisia järjestyi kun toimintaa veti Eva Rönkkö hankkeesta, sen jälkeen se on tyrehtynyt. Ei ole löytynyt toimintaa vetävää henkilöä”.

”Seurassamme on tällä hetkellä muita kuin Suomen kansalaisia noin 5%. Espanja, USA, Saksa jne. Virolaisia ja venäläisiä jonkin verran kertamaksulla melomassa. Erilaiset maahanmuuttajaryhmät eivät luonnollista seuratoimintaa, vaan heidän toimintansa pitäisi tapahtua yhdessä muiden jäsenten kanssa. Sen sijaan alkeiskursseja voisi toteuttaa niin nuorille kuin aikuisille. Samalla on syytä muistaa, että melontaa ei esiinny kaikissa maahanmuuttajien lähtömaissa (esim. Intia ja Pakistan) eikä uimataitokaan ole kaikille itsestäänselvyys”.

” Koska pesäpallo on kansallinen laji, niin maahanmuuttajat eivät tunne sitä eivätkä sitten hakeudu lajin pariin. Osana kotouttamista voisi olla perehtyminen myös suomalaisiin lajeihin: pesäpallo, maastohiihto jne.”

”Seuratoimijoille suunnattu koulutus olisi tervetullut , varsinkin jos kamppailulajit saisivat oman koulutuksensa. Kamppailu urheiluseuroissa toiminta on hyvin

omaleimasta – kaukana esim. joukkuelajeista. Kohtaamamme haasteetkin ovat hyvin erilaisia ja maahanmuuttajat ovat kiinnostuneita kentästämme”

Liikuntaviraston ja koulun yhteistyötä voisi kehittää vielä enemmän. Ainakin käsipalloliitolla on tällekin vuodelle yhteistyöhanke koulujen kanssa. Myös HC Kiffen 1908 ry. on mukana tekemässä yhteistyötä toiminta-alueensa koulujen, erityisesti liikunnanopettajien kanssa. Tällä tavalla toivomme saavamme mukaan asiasta kiinnostuneita lapsia/nuoria ryhmistä”.

”Maahanmuuttajien määrä seurassa on lisääntymässä ja seurassa on suunnitelmassa lähestyä enemmänkin maahanmuuttajaryhmiä. Etenkin alle 19-vuotiaiden maahanmuuttajien osuus näyttäisi olevan kasvussa”.

”Järjestäisimme mielellämme omia ryhmiä maahanmuuttajille yhteistyössä liikuntaviraston kanssa. Täytyykin ryhtyä toimenpiteisiin asian suhteen ja ottaa yhteyttä liikuntavirastoon, sillä olen jo pidempään asiaa mietiskellyt”.

”Kotoutus onnistuu parhaiten kun maahanmuuttajat eivät juutu omiin seuroihinsa”.

”Urheiluseurojen, liikuntaviraston ja ala-asteen koulujen, joissa on paljon maahanmuuttajia, tulisi yhteistyössä suunnitella joitakin ns. liikunnallisia iltapäiväkerhoja maahanmuuttajille”.

” Vastaukset tällä hetkellä aktiivisten kävijöiden, ei jäsenrekisterin pohjalta”.

” Seurassamme on pelannut/harjoitellut nuoria/aikuisia useista maista viimeisen 10 vuoden aikana (tosin uusia jäseniä on tullut yksittäin/muutamia henkilöitä kerrallaan). Maahanmuuttajat ovat aina tervetulleita, mutta järjestämme kaikille normaalia urheilutoimintaa vain ”Suomen tapaan”.

” Kiitos hyvästä kyselystä ja siitä että kysyitte”.

Seurassamme ei ole maahanmuuttajia, eikä nuoria. Meillä on vain kaksi joukkuetta, jotka ovat kaveriporukoita pääasiassa. Kuntosählyn pelaajia on myös jonkin verran, mutta hekin ovat kavereita.

” Mielestäni kaikki lapset ja nuoret voivat vapaasti valita lajinsa ja harrastuksensa. En näe, enkä usko että tausta/väri mitenkään rajoittaa harrastuksen aloittamista. Meidän seurassa kaikki ovat tervetulleita, mutta seuran sääntöihin ja lajin kattojärjestön sääntöihin on sitouduttava. Selvää on (jäähkiekko) se, että lajin valintaan vaikuttaa paljon vanhempien aktiivisuus ja tausta. Yleensä on kuitenkin niin, että vanhemmat vievät lapset ja nuoret harrastuksen pariin. Liikuntaa amatiksi tähtävää ei voi aloittaa lajia (jäähkiekko, taitoluistelu, jalkapallo) liian myöhään. Herkkyyksikausi ja lapsen kehittyminen ei anna sitä periksi”.

Meillä on ryhmissämme eri maalaisia/kielisiä harrastajia ja ohjaajamme käyttävät ohjaus tilanteissa tarvittaessa ruotsia tai englantia. Osallistujat eivät niinkään ole maahanmuuttajataustaisia vaan tulevat lähetystöistä tai ovat tulleet töihin tai ovat naimisissa suomalaisen kanssa tai lapsi on adoptoitu ulkomailta jna. eli ainakin toinen vanhemmista on suomalainen.

” Kiitos siitä, että maahanmuuttajien tilanne kiinnostaa”.

”Urheiluseuratoiminta on erittäin hyvä keino sopeuttaa maahanmuuttajat yhteiskuntaamme. Näin he tuntevat kuuluvansa harrastuksen myötä johonkin ”yhteisöön”. Huonoa on se että muutaman kuukauden oleskelun jälkeen maahanmuuttajat yleensä siirretään muualle Suomessa ja näin ollen harrastus ja uudet kaverit helposti jäävät. Paini on monissa maissa suosittu laji ja edullinen harrastaa. Seurassamme on vuosittain

